جمعية النجاة الخيرية

IPC
لجنة التعريف بالإسلام
ISLAM PRESENTATION COMMITTEE
جمعية النجاة الخيرية

తజ్వీద్

సులభ శైలిలో

التجويد المُيسر

రెండవ భాగం

97266676

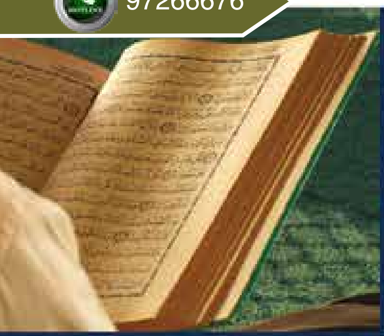

School Section Advanced Curriculum

لجنة التعريف بالإسلام
ISLAM PRESENTATION COMMITTEE
جمعية النجاة الخيرية

جمعية النجاة الخيرية
الكويت

తజ్వీద్

సులభ శైలిలో

التجويد الميسر

రెండవ భాగం

విద్యా విభాగం

నూతన పాఠ్య ప్రణాళిక

ప్రథమ ముద్రణ 1436 / 2015

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or machanical, including photocopying, recording, or by any information storage and retrieval system, without written permission from the Publisher.

రచన / కూర్పు : ముర్షిదా రజాఖ్

అధిపతి: అరబ్బేతరులకు అరబీ శిక్షణా విభాగం
ఇంగ్లీషు అకాడమీ

పర్యవేక్షణ: లతీఫా ఎన్. అల్ సయాద్

అధిపతి: స్కూల్ విభాగం
ఇస్లామ్ ప్రెజెంటేషన్ కమిటీ
మహిళా విభాగం

అనువాదం

సయ్యిద్ అబ్దుస్సలామ్ ఉమ్రీ
షేక్ హబీబుర్రహ్మాన్ జామయీ

ప్రత్యేక కృతజ్ఞతలు

సాలెహా ఆలమ్‌గీర్, ధర్మసేవకురాలు
ఇస్లామ్ ప్రెజెంటేషన్ కమిటీ
మహిళా విభాగం

మారియ రోజరియా తినమిసన్ (షైమా దిఅబ్)

కార్యదర్శి: స్కూల్ విభాగం
ఇస్లామ్ ప్రెజెంటేషన్ కమిటీ
మహిళా విభాగం

ముందుమాట

సమస్త స్తోత్రాలు అల్లాహ్ కొరకే. సమస్త మానవాళికి కారుణ్య కడలిగా పంపబడిన దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) పై శాంతి కురియుగాక!

ఖుర్ఆన్ దైవ వాక్కు. ఖుర్ఆన్ పఠనం ఓ ఆరాధన. దీని ద్వారా ఒక ముస్లిం చాలా తేలికగా అనంతమైన పుణ్య ఫలాల్ని సముపార్జించుకోగలడు.

ఖుర్ఆన్ పారాయణం చేయటం ప్రతి ముస్లింపై ఉన్న తప్పనిసరి బాధ్యత. కాబట్టి ముస్లింలు సరిఅయిన రీతిలో ఖుర్ఆన్ పారాయణం చేసేందుకు తజ్వీద్ నియమాలను పాటించటానికి తగు జాగ్రత్త తీసుకోవాలి.

ప్రతి అక్షరాన్ని దాని నియమబద్ధంగా సరిఅయిన ఉచ్చారణతో ఖుర్ఆన్ పారాయణం చేయడంలో పారాయణకర్త ప్రావీణ్యత సంపాదించాలన్నదే తజ్వీద్ శాస్త్ర ముఖ్యోద్దేశం.

తజ్వీద్ రెండవ భాగాన్ని సమర్పిస్తున్నందుకు ఐ.పి.సి స్కూల్ విభాగం తనకు దక్కిన గౌరవంగా భావిస్తోంది. అరబీ మాతృభాష కాని ముస్లింలు, నవ ముస్లింలు వారి ఖుర్ఆన్ పారాయణాన్ని వృద్ధి చేసుకోవాలన్నదే ఈ పుస్తక సమర్పణ మఖ్యోద్దేశం.

"తజ్వీద్ - సులభశైలిలో" అనే పుస్తకం రెండవ భాగం ఒక మంచి ప్రారంభం. తజ్వీద్ నేర్చుకునే వారికి ఈ పుస్తకం చక్కగా ఖుర్ఆన్ పారాయణం చేయడానికి దోహదకారిగా తోడ్పడుతుంది.

ఇది ముస్లింలందరికీ మార్గదర్శకం కావాలని, ఇది మాకు శుభాశీస్సులుగా మారాలని పరమ పవిత్రుడైన అల్లాహ్‌ను వేడుకుంటున్నాం.

స్కూల్ విభాగం
ఇస్లాం ప్రజెంటేషన్ కమిటి

విషయ సూచిక

అక్షరాల ఉచ్చారణ మూలస్థానాలు	11
అభ్యాసాలు - 1	12
ఉచ్చారణ స్థానాలు - వివరంగా	13
అభ్యాసాలు - 2	14
అష్షఫతాన్ (ఓష్ట్యాలు = పెదాలు)	15
అభ్యాసాలు - 3	16
అల్ ఖైషూమ్ (అనునాసికములు)	17
అభ్యాసాలు - 4	18
అల్ లిసాన్ (తాలవ్యాలు = దవడలు, నాలుక ద్వారా పలకబడేవి)	19
అభ్యాసాలు - 5	24

అక్షరాల లక్షణాలు 28

వ్యతిరేకత గల లక్షణాలు 29

వ్యతిరేకత లేని లక్షణాలు 33

అభ్యాసాలు - 6 36

అత్ తఫ్ఖీమ్, అత్ తర్ఖీఖ్ 41

(భారమైనవి, తేలికైనవి)
అభ్యాసాలు - 7 44

ఖుర్ఆన్‌లో విరామ చిహ్నాలు 47

(పూర్తి విరామం / కొద్దిపాటి విరామం)
అభ్యాసాలు - 8 50

సూరాల ప్రారంభ అక్షరాలు
(హురూఫ్ ముఖత్తఆత్) 52

అభ్యాసాలు - 9 55

జవాబులు 56

అక్షరాల ఉచ్చారణా స్థానాలు

(మఖారిజుల్ హురూఫ్)

మఖారిజ్ (ఉచ్చారణా స్థానాలు): ఇది మఖ్రజ్‌కు బహువచనం. ఉచ్చారణ ఎక్కణ్ణుంచి వెలువడుతుందో దానిని మఖ్రజ్ అంటారు.

ఉచ్చారణ ప్రధానంగా అయిదు మూల స్థానాల నుంచి వెలువడుతుంది.

1. అల్ జౌఫ్ (నోరు, గొంతులోని ఖాళీ స్థలం.)

2. అల్ హలఖ్ (గొంతు)

3. అష్షఫతాన్ (పెదవులు)

4. అల్ ఖైషూమ్ (నాసిక ద్వారం)

5. అల్ లిసాన్ (నాలుక)

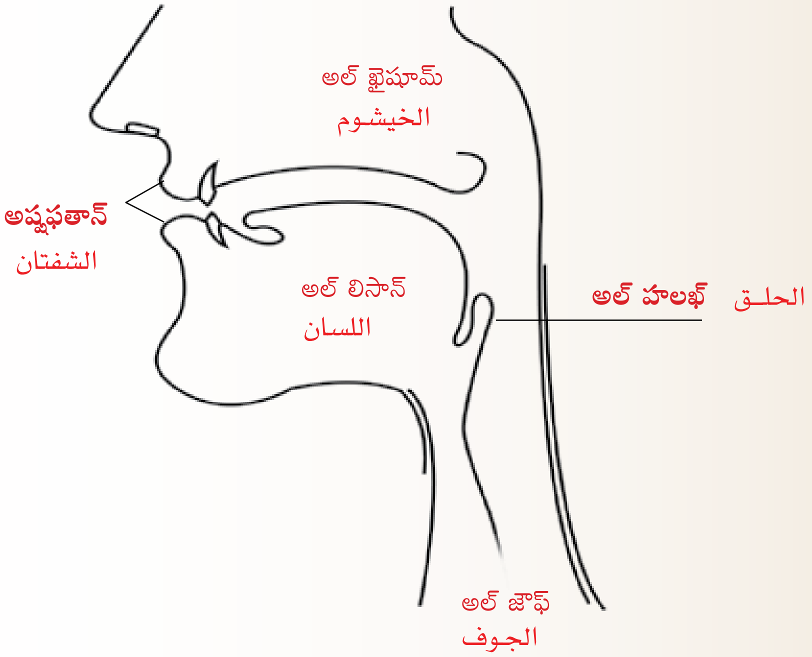

పైన పేర్కొన్న ఐదు మూలస్థానాల్లో నుంచి 17 అక్షరాలు వెలువడతాయి.

అభ్యాసాలు - 1

1. క్రింద ఇచ్చిన పటంలో ప్రధాన ఉచ్చారణా స్థానాలను గడుల్లో వ్రాయండి.

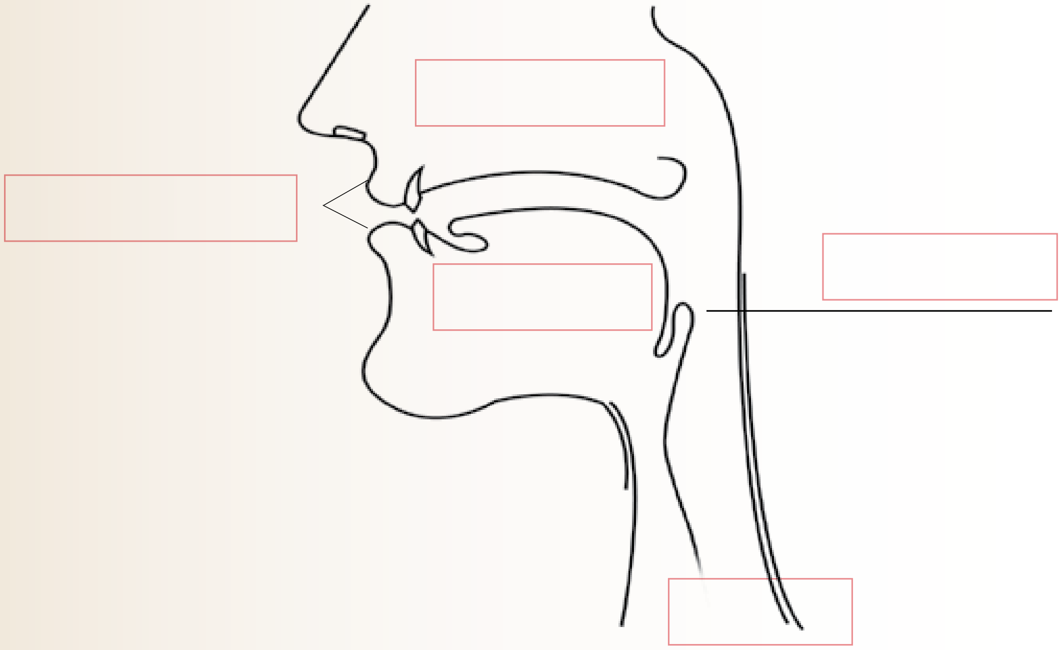

2. క్రింది వాటిని జతపరచండి.

ఎ. అల్ జౌఫ్ ( ) నాసిక, నోరు మధ్యస్థానం

బి. అల్ ఖైషూం ( ) నాసిక చుట్టూ ఉన్న భాగం

సి. అల్ హలఖ్ ( ) నోరు, గొంతులోని ఖాళీ స్థలం.

3. క్రింద పేర్కొన్న ఖాళీలలో సరిఅయిన సంఖ్యను వ్రాయండి.

ప్రధాన ఉచ్చారణ స్థానాల సంఖ్య ....

మరియు పాక్షిక ఉచ్చారణా స్థానాల సంఖ్య ....

ఉచ్చారణా స్థానాలు - వివరంగా

1. అల్ జౌఫ్ الجوف : నోరు, గొంతులోని ఖాళీ స్థలం. అల్ జౌఫ్ స్థానం నుంచే మూడు మద్ అక్షరాల ఉచ్చారణా స్థానాలున్నాయి. (ا، و، ي)

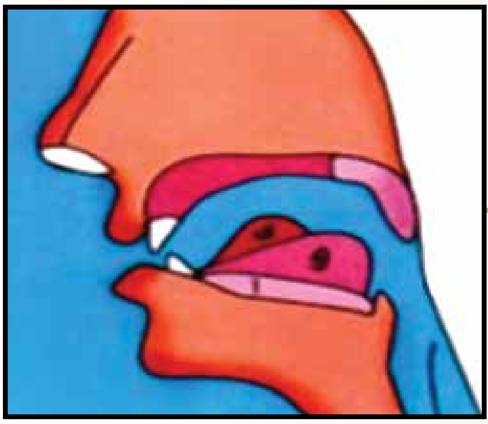

మద్ అక్షరాలు
(ا،و، ي)

2. అల్ హల్ఖ్ الحلق (కంఠం) : ఇందులోని ఆరు అక్షరాలు పలికే మూడు ఉచ్చారణా స్థానాలున్నాయి.

1. اقصى الحلق (అట్టడుగు గొంతు భాగం) : ఈస్థానం నుంచి రెండక్షరాలు వెలువడతాయి. (ا، هـ)

2. وسط الحلق (గొంతు మధ్యస్థ భాగం) ఈ స్థానం నుంచి రెండు అక్షరాలు వెలువడతాయి. (ع، ح)

3. ادنی الحلق గొంతుకి, (నోటికి అతి దగ్గరగా ఉన్న స్థానం). రెండు అక్షరాలు ఇదే స్థానం నుంచి వెలువడతాయి. (غ، خ)

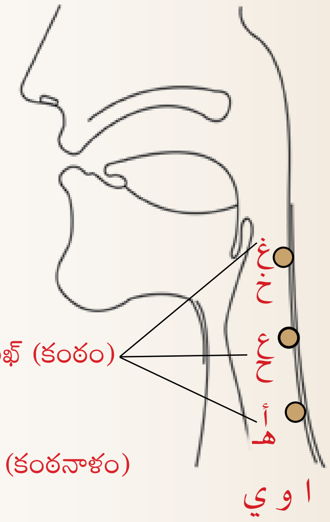

ఉపాధ్యాయులకు గమనిక :
అక్షరం యొక్క ఉచ్చారణా స్థానాన్ని గ్రహించడానికి దానికి ముందు అలిఫ్ అక్షరాన్ని చేర్చి ఉచ్చారణా అక్షరాన్ని సుకూన్‌తో పలుకబడుతుంది. ఉదాహరణ: أخ أم

అభ్యాసాలు - 2

1. చిత్రపటంలో క్రింద తెలిపిన అక్షరాలను వాటి ఉచ్చారణా స్థానాల్లో వ్రాయండి.

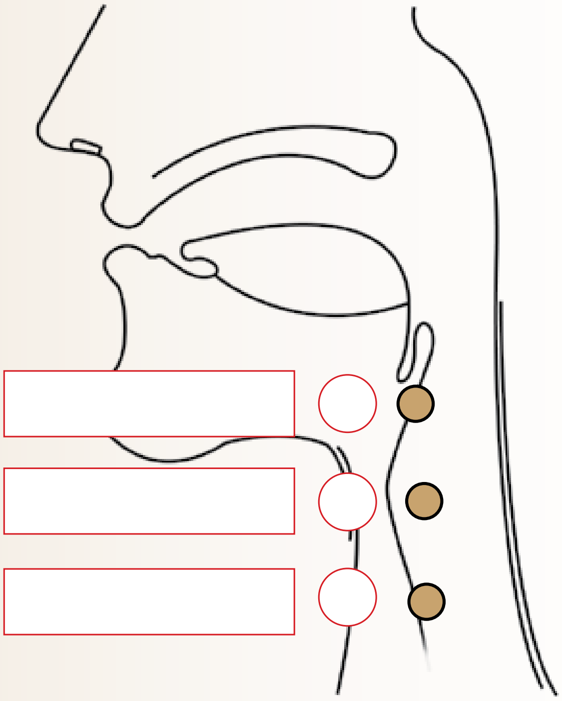

2. క్రింది వాటిలో సరిఅయిన వాక్యాలను 'టిక్' (√), (X) చేయండి.

ఎ. అల్ జౌఫ్ స్థానం నుంచి మద్ అక్షరాలు వెలువడతాయి. ( )

బి. غ ، خ అక్షరాలు గొంతుకు, నోరుకు సమీప స్థానం (అద్‌నల్ హలఖ్) నుంచి వెలువడతాయి. ( )

సి. ع ، ح అక్షరాలు గొంతులోని అట్టడుగు స్థానం (అఖ్‌సల్ హలఖ్) నుంచి వెలువడతాయి. ( )

డి. ء ، هـ అక్షరాలు గొంతు మధ్యస్థ స్థానం (వస్‌తల్ హలఖ్) నుంచి వెలువడతాయి. ( )

ఇ. అల్ జౌఫ్ స్థానంలో మూడు ఉచ్చారణా (మఖారిజ్) స్థానాలున్నాయి. ( )

ఎఫ్. గొంతు నుంచి ఆరు అక్షరాలు పలక బడతాయి. ( )

3. అష్షఫతాన్ الشفتان (ఓష్ఠ్యములు-పెదవులు) : పెదాల ద్వారా రెండు ఉచ్చారణా స్థానాలున్నాయి. వాటి ద్వారా నాలుగు అక్షరాలు వెలువడతాయి. (ف ، م ، ب ، و)

1. రెండు పెదాల మధ్య నుండి వెలువడే అక్షరాలు : (م ،ب ،و)

(ఉచ్చారణ స్థానాలను గుండ్రంగా చుట్టండి)

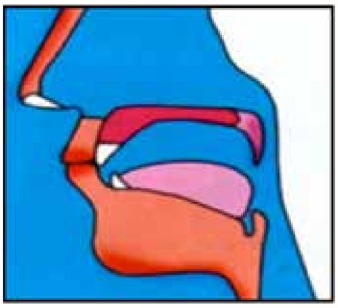

(م)

రెండు పెదాలు మూయడం వలన శబ్దం నాసిక (ముక్కు) ద్వారా వెలువడుతుంది

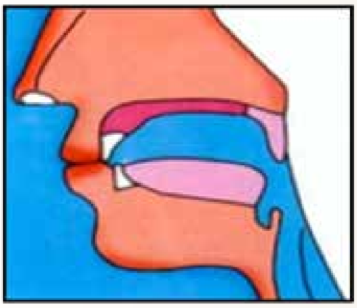

(ب)

రెండు పెదాలు గట్టిగా మూయడం వలన 'బ' అక్షరం వెలువడుతుంది.

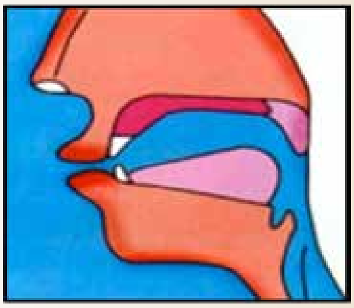

(و)

రెండు పెదాల మధ్య వృత్తం లాగా ఏర్పడటం వలన సుదీర్ఘంగా పలకబడని 'వావ్' వెలువడుతుంది.

2. క్రింది పెదవి, పై దంతాల కొనల ద్వారా (ف) అక్షరం వెలువడుతుంది.

క్రింది పెదవి లోపలి భాగం, పై రెండు ముందు దంతాల కొనల ద్వారా వెలువడే అక్షరం (ف)

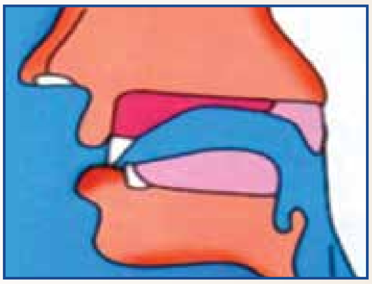

(ف)

ఉపాధ్యాయులకు గమనిక :

విద్యార్థులు ఉచ్చారణా స్థానాన్ని గుండ్రంగా చుట్టాలి.

అభ్యాసాలు - 3

1. క్రింద తెలిపిన అక్షరాలు, అవి వెలువడే స్థానాలను ఆయా చిత్రపటాల క్రింద వ్రాయండి.

మద్ రహిత و	ف	م	ب	మద్ సహిత ا ، و ، ي

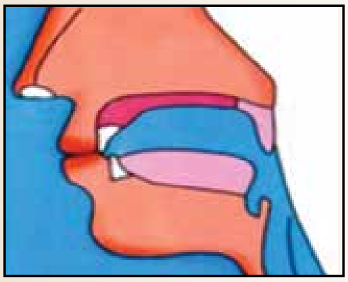

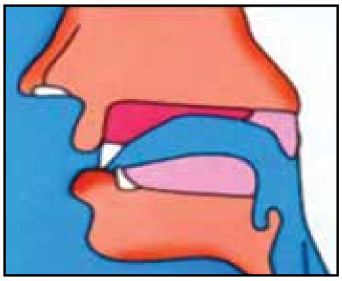

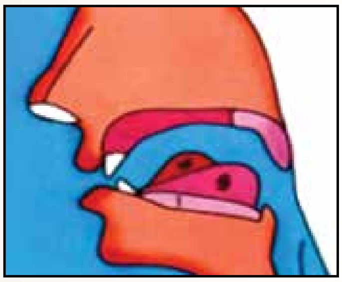

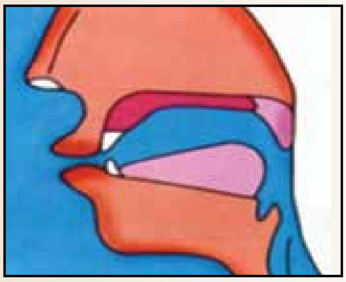

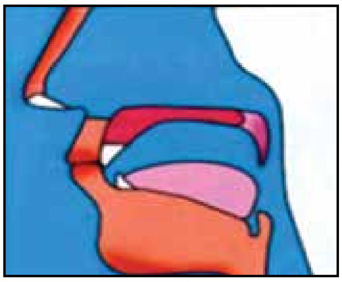

2. క్రింది వాక్యాలను పలికేటప్పుడు పెదాలు కదిలించకపోవడానికి గల కారణాలను తెలుపగలారా?

1. తౌహీద్ వాక్యం : లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ
2. క్రింద తెలిపిన కవితా మాల

قطعنا على قطع القطا قطعَ ليلة   سراعا على الخيل العتاق اللاحق

4. అల్ ఖైషూమ్ : الخيشوم (నాసికా మార్గం) – ఇది నోటిని, నాసికను కలిపే స్థానం. గున్నహ్ ఈ స్థానం నుంచే వెలువడుతుంది. ఈ శబ్దం రెండు అక్షరాలను తెలుపుతుంది

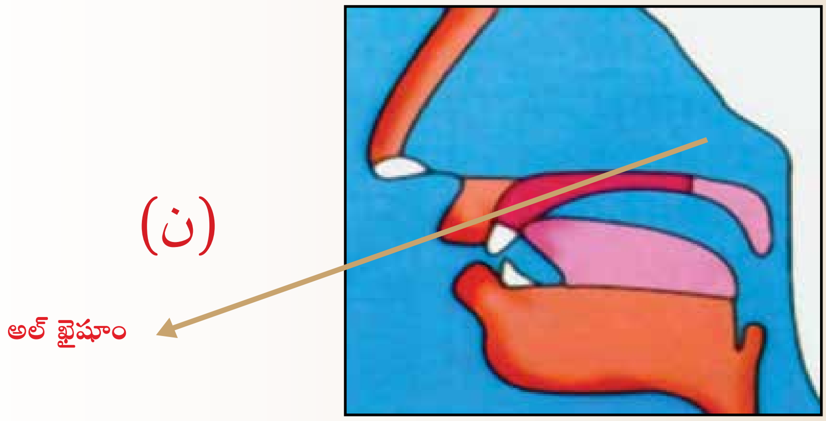

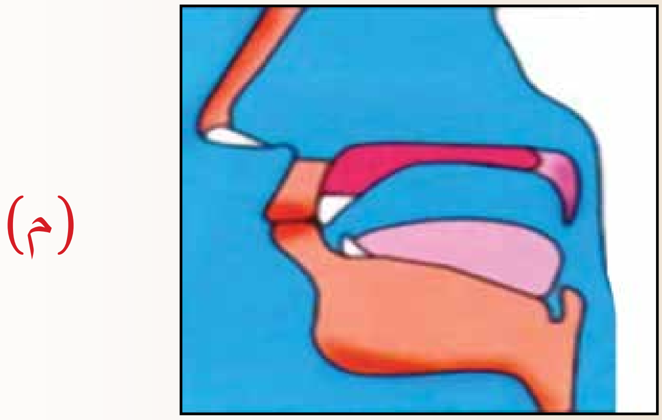

అభ్యాసాలు - 4

1. తప్పు (   ), ఒప్పు (   ) లను టిక్ చేయండి.

1. అల్ ఖైషూమ్ (నాసిక ద్వారం) లో రెండు ఉచ్చారణా స్థానాలున్నాయి (   )
2. కేవలం అల్ గున్నహ్ మాత్రమే అల్ ఖైషూమ్ స్థానం నుంచి వెలువడుతుంది. (   )
3. అల్ ఖైషూమ్: లోపలి నుండి నాసికను మరియు నోరును కలిపే ప్రదేశం (   )
4. నాసిక ద్వారా 'నూన్' మరియు 'మీమ్' అనే రెండక్షరాలు వెలువడతాయి. (   )

2. క్రింది చిత్రపటంలో అల్ ఖైషూమ్ స్థానాన్ని గుర్తు పెట్టండి.

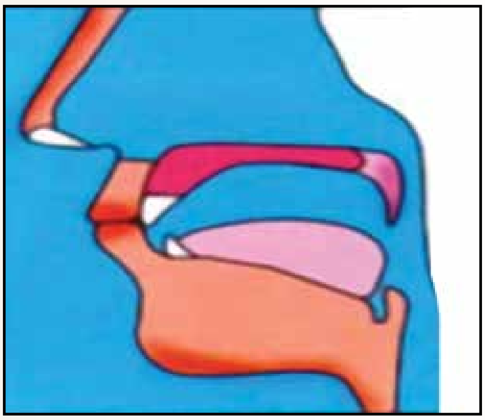

5. అల్ లిసాన్ : اللسان (నాలుక) : 18 అక్షరాలకు గాను 10 ఉచ్ఛారణ స్థానాలున్నాయి. ఈ పది స్థానాలు నాలుగు ప్రదేశాలలో ఉన్నాయి. అవి:

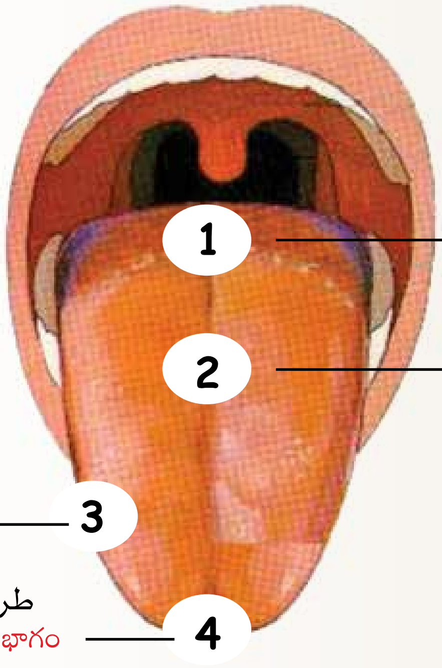

ఎ.	اقصى اللسان	గొంతుకు ఆనుకొనివున్న నాలుక అట్టడుగు స్థానం	(ق، ك)
బి.	وسط اللسان	నాలుక మధ్యస్థభాగం	(ش، ج، ي)
సి.	حافة اللسان	నాలుక అంచు	(ض، ل)
డి.	طرف اللسان	నాలుక కొనభాగం (మిగిలిన పదకొండు అక్షరాలు)	

ఎ. اقصى اللسان నాలుక అట్టడుగు ప్రదేశం - ఇందులో రెండు స్థానాలుంటాయి.

1. నాలుక అడుగు స్థానం అంటే నోటిలోపలి పై కప్పుకు అభిముఖ స్థానం నుంచి వెలువడే అక్షరం (ق)

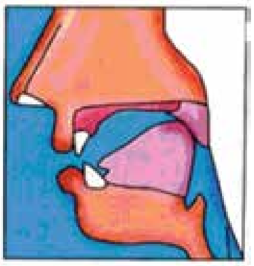

(ق)

2. (ق) అక్షరం ఉచ్చరించబడే స్థానం తర్వాత నోటి మధ్య భాగం నుంచి (ك) అక్షరం వెలువడును.

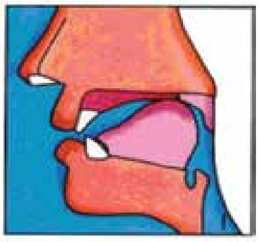

(ك)

బి. وسط اللسان నాలుక మధ్యస్థ భాగం

1. (ج، ش، ي) ఈ మూడు అక్షరాలు నాలుక మధ్యస్థ భాగం అంటే నోటి లోపలి భాగం పై కప్పుకు అభిముఖంగా ఉన్న స్థానం నుంచి వెలువడతాయి.

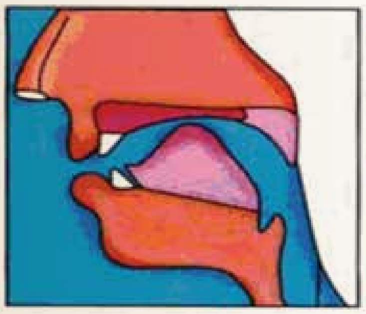

(ي)

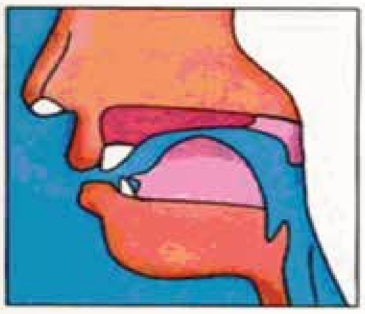

(ش)

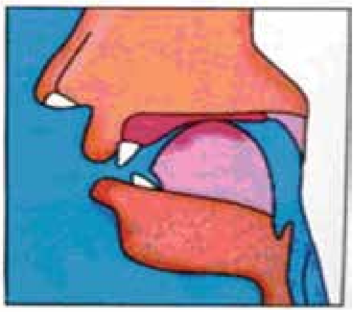

(ج)

(ఉచ్చారణా స్థానాలను గుండ్రంగా చుట్టండి)

సి. حافة اللسان   నాలుక అంచు.

ఈ స్థానం నుంచి రెండు అక్షరాలు వెలువడతాయి (ض، ل)

(ض) పై భాగపు దంతాలకు అభిముఖంగా నాలుక కుడి లేక ఎడమ భాగం అంచు నుంచి ఈ అక్షరం ఉచ్ఛరించ బడును. అయితే ఇది నాలుక రెండు అంచుల నుంచీ పలకబడే ఆస్కారముంది.

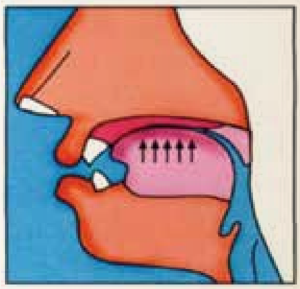

(ض)

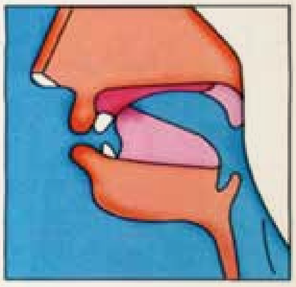

(ل)

(ل) చిగుళ్ళకు అభిముఖంగా ఉన్న నాలుక అంచుల ద్వారా ఇది ఉచ్ఛరించబడును.

(ఉచ్చారణ స్థానాన్ని
గుండ్రంగా చుట్టండి)

డి. طرف اللسان   నాలుక కొన భాగం

ఇందులో పదకొండు అక్షరాలకు ఐదు ఉచ్చారణా స్థానాలున్నాయి. అవి:

(ن) మునిపళ్ళకు అభిముఖంగా ఉన్న చిగుళ్ళకు తాకబడి ఇది నాలుక చివరి భాగం నుంచి వెలువడుతుంది. అంటే 'లామ్' అక్షరం ఉచ్ఛరించబడే స్థానానికి కొంచెం క్రింది భాగం నుంచి ఉచ్ఛరించబడును.

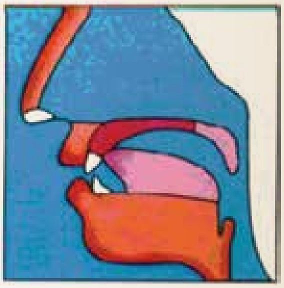

(ن)

(ر) ఇది నాలుక కొన భాగం నుంచి, పై భాగపు మునిపళ్ళ చిగుళ్ళ స్థానం నుంచి వెలువడును.

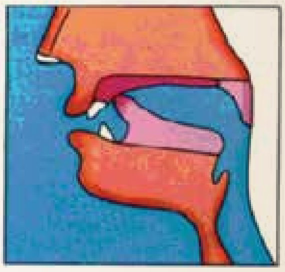

(ر)

(د، ت، ط) ముని పళ్ళ మూల స్థానాన్ని తాకుతూ నాలుక కొన భాగం నుంచి వీటి ఉచ్చారణ జరుగును.

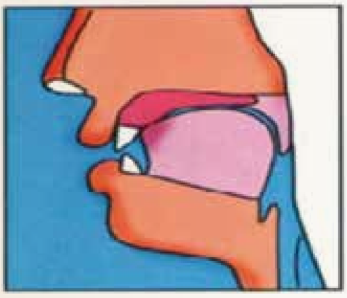

(ط)

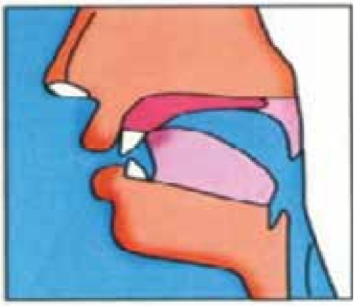

(د ، ت)

(ذ، ث، ظ) : ఈ అక్షరాలను నాలుక అంచు మరియు పై మునిపళ్ళ మధ్య నుంచి ఉచ్చరించడం జరుగును.

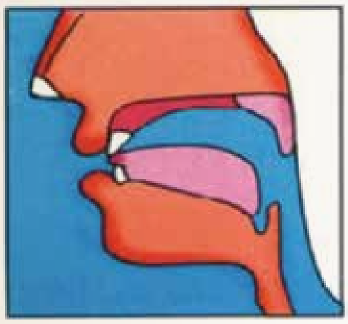

(ث ، ذ)

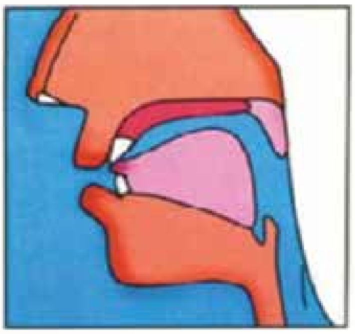

(ظ)

(س، ز، ص) నాలుక కొన భాగంతో క్రింది దవడ మునిపళ్ళ మధ్యస్థ పలక స్థానం నుంచి ఈ మూడు అక్షరాలు వెలువడతాయి.

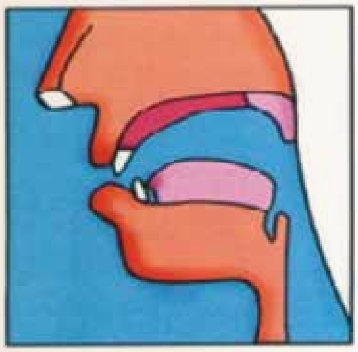

(ز ، س)

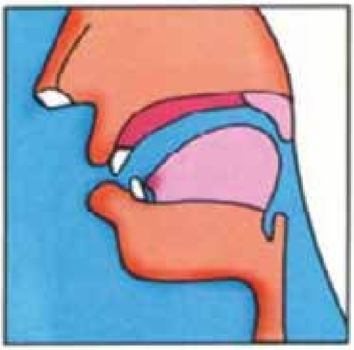

(ص)

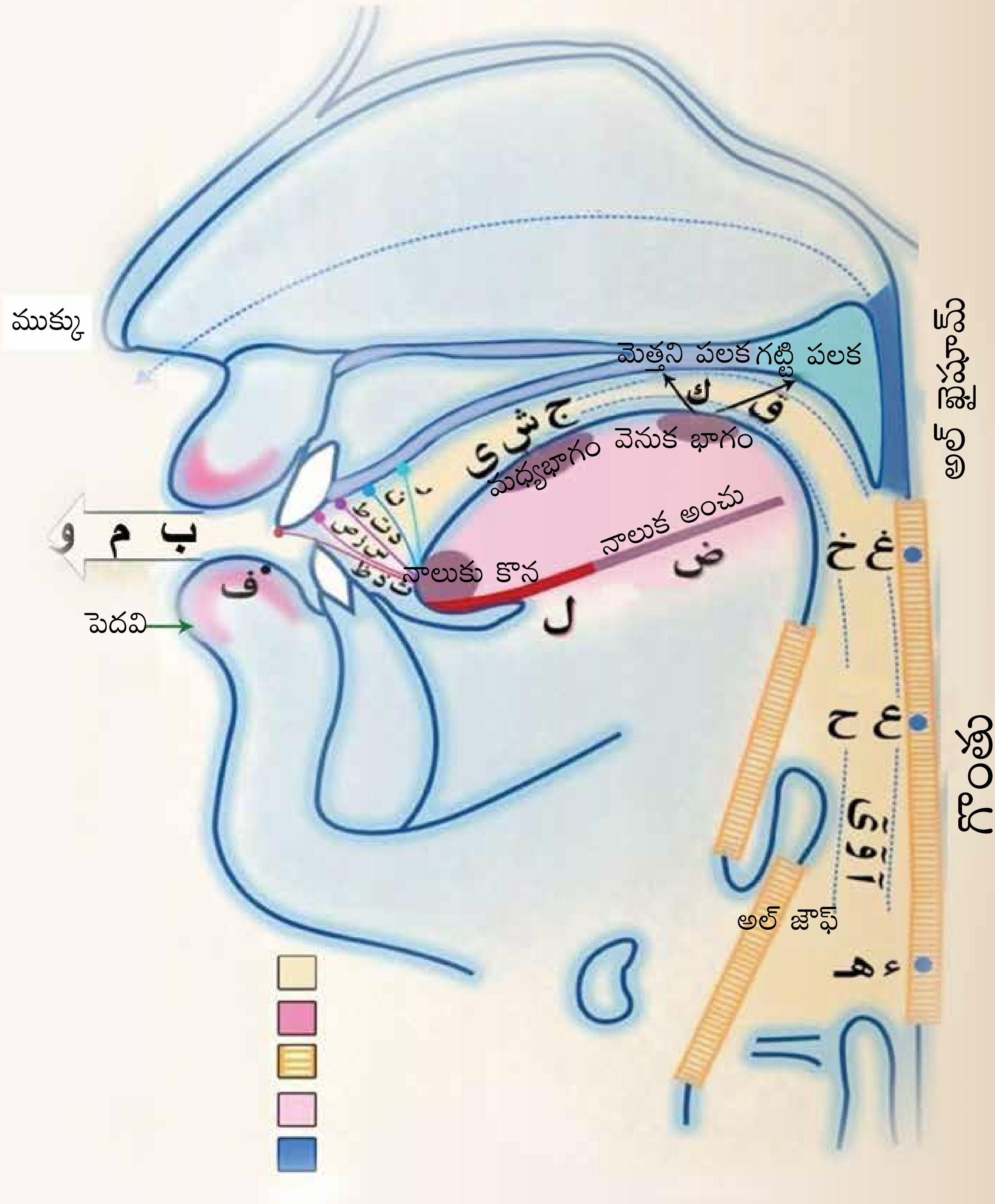
ముక్కు
మెత్తని పలక
గట్టి పలక
ج ش ي
ك
ق
మధ్యభాగం
వెనుక భాగం
ب م و
ف
నాలుక అంచు
నాలుకు కొన
ض
ل
పెదవి
غ خ
ع ح
అల్ జౌఫ్
ء ه
అల్ ఖైషూమ్
గొంతు

ఉచ్చారణ స్థానాలు

అభ్యాసాలు - 5

1. వివిధ ఉచ్చారణా స్థానాలను తగిన అక్షరాలతో పూరించండి.

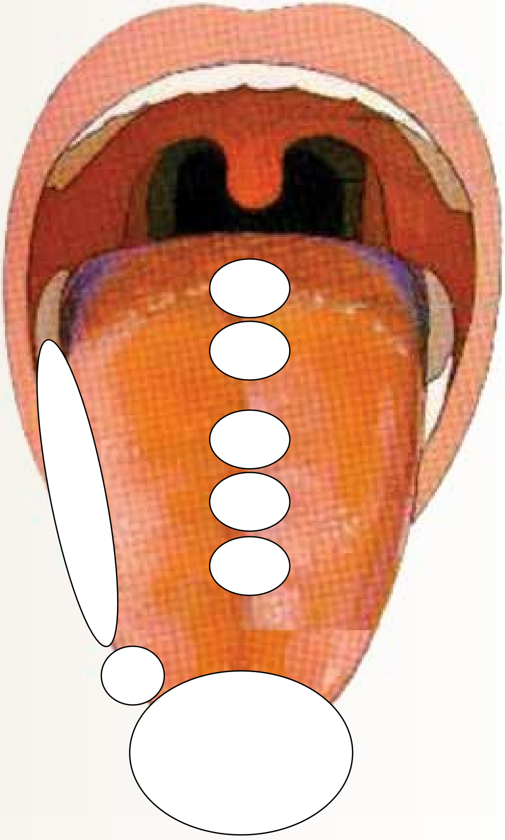

2. క్రింద తెలిపిన కవితా పంక్తిని చదివినప్పుడు, నాలుక కదలదు. కారణం ఏమిటో మీరు తెలుపగలరా?

آب همي وهم بي أحبابي   همهم ما بهم وهمي ما بي

3. రంగులతో నింపండి.

- నాలుక మధ్య భాగం నుంచి వెలువడే అక్షరాలు – ఆరెంజ్
- నాలుక అంచు ద్వారా ఉచ్చరించబడే అక్షరాలు – బ్రౌన్
- నాలుక పై కొన భాగం నుంచి వచ్చే అక్షరాలు – పింక్
- పెదవుల ద్వారా వచ్చే అక్షరాలు ఒకటి లేదా రెండు పెదవుల ద్వారా వచ్చే అక్షరాలు – బ్లూ
- గొంతు నుంచి వచ్చే అక్షరాలు – గ్రీన్

ج	ث	ت	ب	أ
ر	ذ	د	خ	ح
ض	ص	ش	س	ز
ف	غ	ع	ظ	ط
ن	م	ل	ك	ق
	ي	و	هـ	

4. క్రింది సూరాలను సరిఅయిన ఉచ్చారణ (మఖారిజ్) తో పారాయణం చేయండి.

سُورَةُ الفِيلِ

ترتيبها ١٠٥ — آياتها ٥

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَٰبِ ٱلْفِيلِ ﴿١﴾ أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ
فِى تَضْلِيلٍ ﴿٢﴾ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ﴿٣﴾ تَرْمِيهِم
بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ ﴿٤﴾ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍۭ ﴿٥﴾

سُورَةُ المَاعُونِ

ترتيبها ١٠٧ — آياتها ٧

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَرَءَيْتَ ٱلَّذِى يُكَذِّبُ بِٱلدِّينِ ﴿١﴾ فَذَٰلِكَ ٱلَّذِى
يَدُعُّ ٱلْيَتِيمَ ﴿٢﴾ وَلَا يَحُضُّ عَلَىٰ طَعَامِ ٱلْمِسْكِينِ ﴿٣﴾
فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّينَ ﴿٤﴾ ٱلَّذِينَ هُمْ عَن صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ
﴿٥﴾ ٱلَّذِينَ هُمْ يُرَآءُونَ ﴿٦﴾ وَيَمْنَعُونَ ٱلْمَاعُونَ ﴿٧﴾

سُورَةُ القَارِعَةِ

ترتيبها ١٠١ — آياتها ١١

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلۡقَارِعَةُ ﴿١﴾ مَا ٱلۡقَارِعَةُ ﴿٢﴾ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا ٱلۡقَارِعَةُ
﴿٣﴾ يَوۡمَ يَكُونُ ٱلنَّاسُ كَٱلۡفَرَاشِ ٱلۡمَبۡثُوثِ ﴿٤﴾
وَتَكُونُ ٱلۡجِبَالُ كَٱلۡعِهۡنِ ٱلۡمَنفُوشِ ﴿٥﴾ فَأَمَّا
مَن ثَقُلَتۡ مَوَٰزِينُهُۥ ﴿٦﴾ فَهُوَ فِي عِيشَةٖ رَّاضِيَةٖ
﴿٧﴾ وَأَمَّا مَنۡ خَفَّتۡ مَوَٰزِينُهُۥ ﴿٨﴾ فَأُمُّهُۥ هَاوِيَةٞ
﴿٩﴾ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا هِيَهۡ ﴿١٠﴾ نَارٌ حَامِيَةُۢ ﴿١١﴾

سُورَةُ النَّاسِ

ترتيبها ١١٤ — آياتها ٦

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلۡ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلنَّاسِ ﴿١﴾ مَلِكِ ٱلنَّاسِ ﴿٢﴾ إِلَٰهِ
ٱلنَّاسِ ﴿٣﴾ مِن شَرِّ ٱلۡوَسۡوَاسِ ٱلۡخَنَّاسِ ﴿٤﴾ ٱلَّذِي
يُوَسۡوِسُ فِي صُدُورِ ٱلنَّاسِ ﴿٥﴾
مِنَ ٱلۡجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ ﴿٦﴾

అక్షరాల లక్షణాలు, స్వభావాలు
సిఫాత్ అల్ హురూఫ్

'సిఫాత్' అనేది 'సిఫహ్'కు బహువచనం. 'సిఫహ్' అంటే వివరణ లేక లక్షణం. ఇక్కడ ప్రతి అక్షరం ఇతర అక్షరాలకి మధ్య గల తేడాను తెలుపడానికి తన ప్రత్యేక లక్షణాలతో తెలుపబడింది. మరీ ముఖ్యంగా పోలికవున్న అక్షరాలు. ప్రతి అక్షరానికి ఒకే ఉచ్చారణ ఉంటుంది. కాని దీనికి కనీసం అయిదు లక్షణాలుంటాయి. అత్యధికంగా ఒక అక్షరానికి ఏడు లక్షణాలు ఉండటం కూడా సంభవమే.

లక్షణాలు (సిఫాత్) రెండు రకాలు :

1. శాశ్వత లక్షణాలు : ఇవి నిరంతరం అక్షరాన్ని అంటి పెట్టుకుని ఉంటాయి.
2. తాత్కాలిక లక్షణాలు : ఇవి కొన్ని సందర్భాల్లోనే సంభవిస్తాయి. సాధారణంగా వీటిని తజ్‌వీద్ నిబంధనల్లో చర్చించటం జరిగింది.

శాశ్వత లక్షణాల వర్గీకరణ

వ్యతిరేకత గల 10 లక్షణాలు

లక్షణం		దాని వ్యతిరేకత	
బిగ్గరగా	الجهر	మెల్లగా	الهمس
మృదువుగా	الرخاوة	ఒత్తి పలకడం	الشدة
క్రిందికి	الإستفال	పైకి	الإستعلاء
తెరచి	الإنفتاح	మూసి	الإطباق
క్లిష్ట	الإصمات	సులభ	الإذلاق

వ్యతిరేకత లేని 7 లక్షణాలు

ఈల	الصفير
దీర్ఘమైన	الإستطالة
కంపనం	القلقلة
మృదువైన, తేలికైన	اللين
వాలివుండుట	الإنحراف
పునరుక్తత	التكرار
విస్తారమైన	التفشي

మొదటిది : వ్యతిరేకంగా ఉన్న లక్షణాలు

శ్వాస వదలడం, ఆపి ఉంచడాన్ని బట్టి అరబీ అక్షరాలు విభజించబడతాయి. అవి:

الهمس

ధ్వని తంత్రులు ఒకటి మరొకదానికి మధ్య దూరం ఉండటం వల్ల శ్వాస వెలవడటం.

ఈ లక్షణం గల అక్షరాలు 10.
అవి క్రింది వాక్యంలో ఉన్నాయి.

(فحثه شخص سكت)

الجهر

ధ్వని తంత్రులు ఒకటి మరొకదానికి దగ్గరగా ఉండటం వల్ల శ్వాస వెలవడకుండా ఉండటం.

హమ్స్ అక్షరాలను మినహా మిగతా అరబీ అక్షరాలన్నీ ఇలాంటి లక్షణాలను కలిగి ఉన్నాయి.

(19 అక్షరాలు)

క్రింది చిత్రపటంలో చూపినట్లు (ذ) అక్షరం ఉచ్చరించేటప్పుడు ధ్వని తంత్రులు ఒకటి మరొకదానితో దగ్గరగా ఉంటాయి.

(ذ) అక్షరం పలికేటప్పుడు ధ్వని తంత్రులు ఒకటి మరొకదానితో చేరువైపోతాయి.

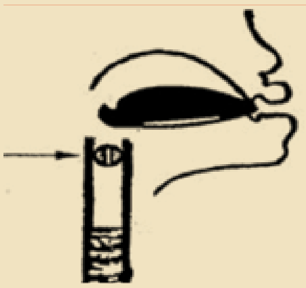

ధ్వని బిగింపు లేక వెలువరింపును బట్టి అరబీ అక్షరాల విభజన

الرخاوة

ఉచ్చారణ స్థానం కాసింత తెరవబడి ఉండటం వల్ల అక్షరాన్ని పలికేటప్పుడు ధ్వని వెలువరింపు ఏర్పడటం. .

షిద్దహ్ తవస్సుత్ లక్షణాలు మినహా ఇలాంటి లక్షణాలు అరబీలో పదహారు అక్షరాలకు ఉన్నాయి.

(16 అక్షరాలు)

الشدة

ఉచ్చారణ స్థానం మూసుకుపోవడం వల్ల అక్షరాన్ని పలికేటప్పుడు ధ్వని బిగింపు ఏర్పడటం.

ఇలాంటి లక్షణాలున్న అక్షరాలు 8.

క్రింది పదబంధంలోఉన్నాయి.

(أجد قط بكت)

التوسط

ఇది ధ్వని వెలవరింపు మరియు బిగింపుకి మధ్యస్థ స్థితి.

ఇలాంటి లక్షణాలున్న 5 అక్షరాలు క్రింది పదబంధంలో ఉన్నాయి.

(لن عمر)

నాలుక స్థానాన్ని బట్టి అరబీ అక్షరాల విభజన

الإستعلاء

అక్షరాన్ని ఉచ్చరించేటప్పుడు నాలుకను నోటి పై కప్పుకు ఆనేలా చేయటం

ఇలాంటి లక్షణాలున్న అక్షరాలు 7 క్రింది పదబంధంలోఉన్నాయి.

خص ضغط قظ

الإستفال

అక్షరాన్ని ఉచ్చరించేటప్పుడు నాలుకను నోటి అడుగు భాగానికి చేర్చడం.

ఇలాంటి లక్షణాలు కలిగివున్న మిగతా అరబీ అక్షరాలు (22 అక్షరాలు)

ఉచ్చారణ సమయంలో నాలుక పై దవడకు సమీపించే లేదా సమీపించని లక్షణాలున్న అక్షరాల విభజన

الإطباق

నాలుకకు అభిముఖంగా ఉన్న పై దవడకు ఆన్చడం

ఇలాంటి లక్షణాలున్న అక్షరాలు 4 ఉన్నాయి.

ط ظ ص ض

الإنفتاح

నాలుకను పై దవడకు ఎడంగా ఉంచి పలకడం.

మిగతా అరబీ అక్షరాలు ఇలాంటి లక్షణాలు కలిగివున్నవి (25 అక్షరాలు)

తేలికగా పలుకబడే లేదా పలుకబడని అరబీ అక్షరాల విభజన

الإذلاق	الإصمات
నాలుక కొన, పెదవుల నుంచి ధారాళంగా పలుకబడే అక్షరాలు ఇలాంటి లక్షణాలున్న అక్షరాలు క్రింది పదబంధంలో ఉన్నాయి. فر من لب	నోటి నుంచి మరియు గొంతు నుంచి భారంగా వెలువడే అక్షరాలు. ఇలాంటి లక్షణాలు కలిగిన ఉన్న మిగతా అరబీ అక్షరాలు (22 అక్షరాలు)

రెండవది: విరుద్ధ లక్షణాలు లేని అక్షరాలు

1. الصفير : పక్షి శబ్దం లాంటి శబ్దం. ఇలాంటి లక్షణాలున్న అక్షరాలు (ز، س، ص) వీటిలో (ز) అక్షరంలో మరింత స్పష్టంగా ఈల శబ్దం వెలువడుతుంది.

2. القلقلة : సుకూన్‌తో కలిపి ఉచ్చరించేటప్పుడు ఇలాంటి అక్షరాలు ప్రకంపనాన్ని కలిగిస్తాయి. ఇలాంటి 5 అక్షరాలు ఈ పదబంధంలో ఉన్నాయి. قطب جد

3. اللين : ఉచ్చారణలో ఎలాంటి కష్టం లేకుండా వెలువడే అక్షరం (و) లేదా (ي) ఇవి ఫతహ్ తర్వాత సుకూన్‌తో కూడి ఉంటాయి.

4. الإنحراف : అక్షరం తన స్థానం నుంచి నాలుక కొన బాగం వైపునకు మళ్ళి ఉండటం. (ل) మరియు (ر)

5. التكرار : ఇది (ر) వరకే పరిమితం. దీని ఉచ్చారణలో నాలుక కంపిస్తుంది. అయితే నాలుకను కంపించకుండా నియంత్రిస్తే సరి అయిన ఉచ్చారణ వెలువడగలదు.

6. التفشي : (ش) అక్షరాన్ని ఉచ్చరించేటప్పుడు గాలిని నోటి నిండా వ్యాపింపచేయటం.

7. الإستطالة : శబ్దాన్ని నాలుక ముందు నుంచి దాని చివరి వరకు పొడిగించుట (ض) అక్షరం ఇలాంటి లక్షణాన్ని కలిగివుంది. ఈ అక్షరం సుకూన్‌తో పాటు వచ్చినప్పుడు ఈ లక్షణాన్ని గుర్తించవచ్చు.

ఉదాహరణ: يضرب، يضحكون

ఉపాధ్యాయులకు గమనిక:

విద్యార్థులు గమనించవలసిన విషయం ఏమిటంటే, ప్రతి అక్షరం ఒకే ఉచ్చారణ కలిగి ఉంటుంది. కనీసం ఐదు లక్షణాలను కలిగి ఉంటుంది. ఇవి ఒకదాని పిదప మరొకటి ప్రతి అక్షరానికి అవి వర్తిస్తాయి. ఉదా:
(ت .) అక్షరం నాలుక పై కొన భాగం నుంచి, పై భాగపు ముని పళ్ళ మూలం నుంచి వెలువడుతుంది.

ఇది అయిదు లక్షణాలు కలిగివున్నది :

అల్ఇస్మాత్ : (ت) అక్షరం నోటి లోపలి నుంచి వెలువడుతుంది. నాలుక కొన నుంచి గాని, పెదవుల నుంచి గాని వెలువడదు. కాబట్టి ఇది కొంచెం క్లిష్టమైనదే.

అల్ జహ్ర్ : ఇది పూర్తిగా ఉచ్చారణపై ఆధారపడి ఉంది.

అల్ ఇన్‌ఫితాహ్ : పై దవడల నుంచి నాలుక విడదీయబడుతుంది.

అల్ఇన్‌హిరాఫ్ : నాలుక నోటి అడుగు భాగానికి వంచబడును.

అస్సఫీర్ : ఈ అక్షరం ఉచ్చారణలో శ్వాస వెలువడుతుంది. (ت ، ك) అక్షరాల శబ్దం వచ్చేటప్పుడు జాగ్రత్తపడాలి. ఎందుకంటే ఇవి శక్తిమంతంగా వెలువడతాయి.

అక్షరాల లక్షణాలు

ا	అల్ జహ్ర్	అష్ షద్దహ్	అల్ ఇస్తిఫాల్	అల్ఇన్ఫితాహ్	అల్ ఇస్మాత్		
ب	అల్ జహ్ర్	అష్ షద్దహ్	అల్ ఇస్తిఫాల్	అల్ఇన్ఫితాహ్	అల్ఇజ్లాఖ్	అల్ఖల్ఖలహ్	
ت	అల్ హమ్స్	అష్ షద్దహ్	అల్ ఇస్తిఫాల్	అల్ఇన్ఫితాహ్	అల్ ఇస్మాత్		
ث	అల్ హమ్స్	అర్రఖావహ్	అల్ ఇస్తిఫాల్	అల్ఇన్ఫితాహ్	అల్ ఇస్మాత్		
ج	అల్ జహ్ర్	అష్ షద్దహ్	అల్ ఇస్తిఫాల్	అల్ఇన్ఫితాహ్	అల్ ఇస్మాత్	అల్ఖల్ఖలహ్	
ح	అల్ హమ్స్	అర్రఖావహ్	అల్ ఇస్తిఫాల్	అల్ఇన్ఫితాహ్	అల్ ఇస్మాత్		
خ	అల్ హమ్స్	అర్రఖావహ్	అల్ ఇస్తిఅలా	అల్ఇన్ఫితాహ్	అల్ ఇస్మాత్		
د	అల్ జహ్ర్	అష్ షద్దహ్	అల్ ఇస్తిఫాల్	అల్ఇన్ఫితాహ్	అల్ ఇస్మాత్	అల్ఖల్ఖలహ్	
ذ	అల్ జహ్ర్	అర్రఖావహ్	అల్ ఇస్తిఫాల్	అల్ఇన్ఫితాహ్	అల్ ఇస్మాత్		
ر	అల్ జహ్ర్	అత్తవస్సుత్	అల్ ఇస్తిఫాల్	అల్ఇన్ఫితాహ్	అల్ఇజ్లాఖ్	అత్తక్రార్	అల్ ఇన్హిరాఫ్
ز	అల్ జహ్ర్	అర్రఖావహ్	అల్ ఇస్తిఫాల్	అల్ఇన్ఫితాహ్	అల్ ఇస్మాత్	అస్సఫీర్	
س	అల్ హమ్స్	అర్రఖావహ్	అల్ ఇస్తిఫాల్	అల్ఇన్ఫితాహ్	అల్ ఇస్మాత్	అస్సఫీర్	
ش	అల్ హమ్స్	అర్రఖావహ్	అల్ ఇస్తిఫాల్	అల్ఇన్ఫితాహ్	అల్ ఇస్మాత్	అత్తఫష్షీ	
ص	అల్ హమ్స్	అర్రఖావహ్	అల్ ఇస్తిఅలా	అల్ ఇత్బాఖ్	అల్ ఇస్మాత్	అస్సఫీర్	
ض	అల్ హమ్స్	అర్రఖావహ్	అల్ ఇస్తిఅలా	అల్ ఇత్బాఖ్	అల్ ఇస్మాత్	అల్ఇస్తితాలవ్	
ط	అల్ హమ్స్	అష్ షద్దహ్	అల్ ఇస్తిఅలా	అల్ ఇత్బాఖ్	అల్ ఇస్మాత్	అల్ఖల్ఖలహ్	
ظ	అల్ జహ్ర్	అర్రఖావహ్	అల్ ఇస్తిఅలా	అల్ ఇత్బాఖ్	అల్ ఇస్మాత్		
ع	అల్ జహ్ర్	అత్తవస్సుత్	అల్ ఇస్తిఫాల్	అల్ఇన్ఫితాహ్	అల్ ఇస్మాత్		
غ	అల్ జహ్ర్	అర్రఖావహ్	అల్ ఇస్తిఅలా	అల్ఇన్ఫితాహ్	అల్ ఇస్మాత్		
ف	అల్ హమ్స్	అర్రఖావహ్	అల్ ఇస్తిఫాల్	అల్ ఇత్బాఖ్	అల్ ఇజ్లాఖ్		
ق	అల్ జహ్ర్	అష్ షద్దహ్	అల్ ఇస్తిఅలా	అల్ఇన్ఫితాహ్	అల్ ఇస్మాత్	అల్ఖల్ఖలహ్	
ك	అల్ హమ్స్	అష్ షద్దహ్	అల్ ఇస్తిఫాల్	అల్ఇన్ఫితాహ్	అల్ ఇస్మాత్		
ل	అల్ జహ్ర్	అత్తవస్సుత్	అల్ ఇస్తిఫాల్	అల్ఇన్ఫితాహ్	అల్ఇజ్లాఖ్	అల్ ఇన్హిరాఫ్	
م	అల్ జహ్ర్	అత్తవస్సుత్	అల్ ఇస్తిఫాల్	అల్ ఇత్బాఖ్	అల్ఇజ్లాఖ్	గున్నహ్	
ن	అల్ జహ్ర్	అత్తవస్సుత్	అల్ ఇస్తిఫాల్	అల్ ఇత్బాఖ్	అల్ఇజ్లాఖ్	గున్నహ్	
ه	అల్ హమ్స్	అర్రఖావహ్	అల్ ఇస్తిఫాల్	అల్ఇన్ఫితాహ్	అల్ ఇస్మాత్		
و	అల్ జహ్ర్	అర్రఖావహ్	అల్ ఇస్తిఫాల్	అల్ఇన్ఫితాహ్	అల్ ఇస్మాత్	అల్ లీన్	
ي	అల్ జహ్ర్	అర్రఖావహ్	అల్ ఇస్తిఫాల్	అల్ఇన్ఫితాహ్	అల్ ఇస్మాత్	అల్ లీన్	

అభ్యాసాలు - 6

1. సరిఅయిన సమాధానలను గుర్తు పెట్టండి.

1. జహ్ర్ అక్షరాలు 10 (   )
2. اجد قط بكت పదాల్లో తెలిపినట్లు షిద్దహ్ అక్షరాలు (   )
3. ఇస్మాత్ అక్షరాలు 6 (   )
4. ط – ظ – ص – ض ఇవి ఇత్‌బాఖ్ అక్షరాలు (   )
5. ఇస్‌తిఫాల్ అక్షరాలు خص ضغط قظ పదాల్లో తెలుపబడినవి (   )
6. అక్షరాల లక్షణాలు 17 (   )

2. క్రింది పట్టికలో తెలిపిన లక్షణాలకు ఒక్కోదానికి చొప్పున సరిఅయిన అక్షరాలతో నింపండి.

ب – ر – و – ع – س – ض – ل – س

اللين తేలిక/మృదుత్వం	الإنحراف వాలి ఉండటం	الصفير ఈల శబ్దం	التفشي విస్తారమైన	التكرار పునరుక్తత	القلقلة కంపనం	الإستطالة దీర్ఘమైన

3. సరిఅయిన సమాధానాన్ని గుండ్రంగా చుట్టండి.

1. అక్షరాల స్వభావం సంఖ్య

   ఎ. 10 బి. 17 సి. 15

2. ఏడు లక్షణాలను కలిగి ఉన్న అక్షరం అది:

   ఎ. ر బి. ج సి. م

3. హమ్స్ (మెల్లని) అక్షరాల సంఖ్య

   ఎ. 15 బి. 10 సి. 18

4. క్రింది లక్షణాలను వాటి సరిఅయిన స్థానాల్లో దిగువ పట్టికలో వ్రాయండి.

తేలికైనవి اللين	మెల్లగా الهمس	మృదువుగా الرخاوة	ఈల శబ్దం الصفير
తెరచి الإنفتاح	కంపనం القلقلة	పునరుక్తం التكرار	క్లిష్ట الإصمات

వ్యతిరేకత లేని లక్షణాలు	వ్యతిరేకత ఉన్న లక్షణాలు

5. వదలి పెట్టబడిన అక్షరాల లక్షణాలను ఖాళీలలో నింపండి

ا		అష్ షిద్దహ్		అల్ ఇన్ఫితాహ్	అల్ ఇస్మాత్		
ت		అష్ షిద్దహ్			అల్ ఇస్మాత్		
ذ	అల్ జహ్ర్		అల్ ఇస్తిఫాల్	అల్ ఇన్ఫితాహ్			
ر		అత్ తవస్సుత్	అల్ ఇస్తిఫాల్		అల్ ఇజ్‌లాఖ్		అత్తక్‌రార్
ظ	అల్ జహ్ర్		అల్ ఇస్తిఅలా		అల్ ఇస్మాత్	అస్సఫీర్	
ع		అత్ తవస్సుత్	అల్ ఇస్తిఫాల్	అల్ ఇన్ఫితాహ్			
ن		అత్ తవస్సుత్		అల్ ఇన్ఫితాహ్	అల్ ఇజ్‌లాఖ్		
ه	అల్ హమ్స్		అల్ ఇస్తిఫాల్		అల్ ఇస్మాత్		
ي		అర్రఖావహ్		అల్ ఇన్ఫితాహ్		అల్ లీన్	

6. క్రింది సూరాలను పారాయణం చేయండి. (ప్రతి అక్షరానికి దాని లక్షణాన్ని ఇవ్వండి)

آياتها ٥ — سُورَةُ الفَلَقِ — ترتيبها ١١٣

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلْفَلَقِ ١ مِن شَرِّ مَا خَلَقَ ٢ وَمِن
شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ٣ وَمِن شَرِّ ٱلنَّفَّـٰثَـٰتِ فِى
ٱلْعُقَدِ ٤ وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ٥

آياتها ٤ — سُورَةُ قُرَيْشٍ — ترتيبها ١٠٦

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

لِإِيلَـٰفِ قُرَيْشٍ ١ إِۦلَـٰفِهِمْ رِحْلَةَ ٱلشِّتَآءِ وَٱلصَّيْفِ
٢ فَلْيَعْبُدُوا۟ رَبَّ هَـٰذَا ٱلْبَيْتِ ٣ ٱلَّذِىٓ أَطْعَمَهُم
مِّن جُوعٍ وَءَامَنَهُم مِّنْ خَوْفٍۭ ٤

سُورَةُ المَسَد

آياتها ٥ — ترتيبها ١١١

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

تَبَّتۡ يَدَآ أَبِي لَهَبٖ وَتَبَّ ﴿١﴾ مَآ أَغۡنَىٰ عَنۡهُ مَالُهُۥ وَمَا
كَسَبَ ﴿٢﴾ سَيَصۡلَىٰ نَارٗا ذَاتَ لَهَبٖ ﴿٣﴾ وَٱمۡرَأَتُهُۥ
حَمَّالَةَ ٱلۡحَطَبِ ﴿٤﴾ فِي جِيدِهَا حَبۡلٞ مِّن مَّسَدِۭ ﴿٥﴾

سُورَةُ الإخلَاص

آياتها ٤ — ترتيبها ١١٢

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلۡ هُوَ ٱللَّهُ أَحَدٌ ﴿١﴾ ٱللَّهُ ٱلصَّمَدُ ﴿٢﴾ لَمۡ يَلِدۡ
وَلَمۡ يُولَدۡ ﴿٣﴾ وَلَمۡ يَكُن لَّهُۥ كُفُوًا أَحَدُۢ ﴿٤﴾

అత్ తఫ్ఖీమ్ మరియు అత్ తర్ఖీఖ్

(భారంగా లేదా తేలికగా పలుకబడేవి)

తఫ్ఖీమ్ التفخيم : నాలుకను నోటి పైకప్పు వరకు ఎత్తి అక్షరానికి తఫ్ఖీమ్ లక్షణాన్ని ఇచ్చి పలకడం.

తర్ఖీఖ్ الترقيق : నాలుకను నోటి పైకప్పు నుంచి క్రిందికి దించి అక్షరానికి తర్ఖీఖ్ లక్షణాన్ని ఇచ్చి పలకడం.

తఫ్ఖీమ్, తర్ఖీఖ్‌లకు సంబంధించి అరబీ అక్షరాలను మూడు తరగతులుగా విభజించవచ్చు.

1. ఎల్లప్పుడూ తఫ్ఖీమ్‌లుగా ఉండేవి. ఇవి 7 అక్షరాలు : (خ ص ض غ ط ق ظ)

   ఇవి ఒక పదబంధంలో ఇలా ఉన్నాయి. خص ضغط قظ

   వీటిని తఫ్ఖీమ్ (حروف التفخيم) అక్షరాలని అంటారు. ఉదాహరణ:

خالدين صادقين الضالين غد قا الطعام أظلم

తఫ్ఖీమ్‌లో ఐదు శ్రేణులు గలవు.

ఎ. మొదటి శ్రేణి: ఇది శక్తివంతమయిన శ్రేణి అని చెప్పొచ్చు. ఫత్‌హ గల తఫ్ఖీమ్ అక్షరం తర్వాత అలిఫ్ వచ్చినప్పుడు.
ఉదాహరణ: الظالمين

బి. రెండవ శ్రేణి: బలంలో ఇది మొదటి శ్రేణికి దగ్గరగా ఉంటుంది. తఫ్ఖీమ్ అక్షరం తలకట్టు (ఫత్‌హ)తో వస్తుంది.
ఉదాహరణ: الطَيبون

సి. మూడవ శ్రేణి: బలంలో ఇది రెండవ శ్రేణికి దగ్గరగా ఉంటుంది. తఫ్ఖీమ్ అక్షరం కొమ్ము (ధమ్మ)తో వస్తుంది.
ఉదాహరణ: قل

డి. నాల్గవ శ్రేణి: బలంలో ఇది మూడవ శ్రేణికి దగ్గరగా ఉంటుంది. తఫ్ఖీమ్ అక్షరం సుకూన్‌తో పాటు వస్తుంది.
ఉదాహరణ: أغنى

ఇ. అయిదవ శ్రేణి: బలంలో ఇది నాల్గవ శ్రేణికి దగ్గరగా ఉంటుంది. తఫ్ఖీమ్ అక్షరం గుడి (కస్రహ్)తో వస్తుంది.
ఉదాహరణ: شقِيا

2. కొన్నిసార్లు తఫ్ఖీమ్‌గా, మరికొన్ని సార్లు తర్ఖీఖ్‌గా మారే మూడు అక్షరాలున్నాయి.

(ا ، ل ، ر)

ఎ. మద్ అక్షరం (ا) : ఇది తనకు ముందున్న అక్షర లక్షణాన్ని బట్టి తర్ఖీఖ్ అయినా లేదా తఫ్ఖీమ్ అయినా పలుకబడుతుంది. ఉదా : الطّعام ، الضالّين

బి. (ل) అక్షరం: ఇది ఎల్లప్పుడూ తర్ఖీఖ్ లక్షణాన్నే కలిగి ఉంటుంది–అల్లాహ్(اللّه) నామంతో వచ్చిన సందర్భాల్లో తప్ప, కొన్ని సందర్భాల్లో తర్ఖీఖ్‌గా కొన్ని సందర్భాల్లో తఫ్ఖీమ్‌గా పలుకబడుతుంది.

దానికి రెండు సందర్భాలున్నాయి. అల్లాహ్ పేరు ఫత్‌హ లేదా ధమ్మహ్ ముందు వచ్చినట్లైతే దాన్ని తఫ్ఖీమ్‌గా ఉచ్చరించాలి. ఉదాహరణ: قالَ اللّه عبدُ اللّه

అల్లాహ్ అక్షరం ముందు కస్రహ్ (ఇకార చిహ్నం) వచ్చినప్పుడు దాన్ని తర్ఖీఖ్‌గా ఉచ్చరించాలి.
ఉదాహరణ: (أعوذُ بِالله) (بسمِ الله)

సి. (ر) అక్షరం: ధమ్మహ్ (కొమ్ము)తో (كفرُوا), లేదా ఫత్‌హ (తలకట్టు)తో వచ్చినప్పుడును (رَمضان);
లేదా అది సుకూన్‌తో వచ్చి దాని ముందు 'ధమ్మహ్' లేదా 'ఫత్‌హ' వచ్చినప్పుడు 'ర' అక్షరం తఫ్ఖీమ్‌గా ఉచ్చరించబడుతుంది- (القُرْآن), (مَرْقدنا)

' ر ' అక్షరం కస్‌రహ్‌తో గాని లేదా అది సుకూన్‌తో వచ్చి దాని ముందు అక్షరం కస్‌రహ్‌తో వచ్చినట్లైతే ' ر ' అక్షరం తర్ఖీఖ్‌గా మారుతుంది. (كرِيم), (فِرعون)

(ر) మురఖ్ఖఖహ్ | **(ر) ముఫఖ్ఖమహ్**

3. తతిమ్మా 18 అక్షరాలు ఎల్లప్పుడూ తర్ఖీఖ్‌గా ఉంటాయి.

(الحامدون) (العابدون) (التائبون)

అభ్యాసాలు - 7

1. క్రింది వాక్యాల కొరకు సరిఅయిన జవాబును ఎంపిక చేయండి.

1. ఎల్లప్పుడూ తఫ్ఖీమ్‌గా ఉండే అక్షరాలు: క్రింది పదబంధకంలో ఉన్నవి.

   يرملون – صف ذا ثنا – خص ضغط قظ

2. ఎల్లప్పుడూ తర్ఖీఖ్‌గా ఉండే అక్షరాలు- అవి:

   (ل، ر، أ) (ف، ع، ت) (ص، ض، ط)

3. కొన్నిసార్లు తర్ఖీఖ్‌గాను, కొన్నిసార్లు తఫ్ఖీమ్‌గా ఉండే అక్షరాలు. అవి:

   (س، ش، ي) (ا، ل، ر) (خ، ق، ظ)

2. క్రింది ఖాళీలను పూరించండి.

1. తఫ్ఖీమ్ అంటే ....
2. తర్ఖీఖ్ అంటే ....
3. సదా తఫ్ఖీమ్‌గా ఉండే అక్షరాలు ....
4. (ل) అక్షరం కొన్నిసార్లు తఫ్ఖీమ్‌గా, మరికొన్ని సార్లు తర్ఖీఖ్‌గా వస్తుంది. .... పదంలో మాత్రమే.
5. (ا) ముందు .... వచ్చినప్పుడు తఫ్ఖీమ్‌గాను, దాని ముందు .... వచ్చినప్పుడు తర్ఖీఖ్‌గాను మారును.
6. (ر) అక్షరం .... వచ్చినప్పుడు తఫ్ఖీమ్‌గాను .... తో వచ్చినప్పుడు తర్ఖీఖ్‌గాను మారును.

3. క్రింద తెలిపిన అక్షరాలకు సరి అయిన నిబంధనను గుర్తుపెట్టండి.

تفخيم తఫ్ఖీమ్	ترقيق తర్ఖీఖ్	الحرف అక్షరం	الكلمة పదం
		ط	قِطَاف
		ر	فِرْعون
		ص	فاصْبر
		ر	السحرَ
		ل	اللّه
		ل	ذكر اللّه
		ا	بالظالمين
		ع	العظيم

4. అల్ ఇన్సాన్ సూరాలోని వాక్యాల నుంచి క్రింద తెలిపిన నిబంధనలున్న పదాలను కనుక్కోండి.

عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ ٱللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا ٦ يُوفُونَ بِٱلنَّذْرِ وَيَخَافُونَ
يَوْمًا كَانَ شَرُّهُۥ مُسْتَطِيرًا ٧ وَيُطْعِمُونَ ٱلطَّعَامَ عَلَىٰ حُبِّهِۦ مِسْكِينًا
وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا ٨

1. ل ముఫఖ్ఖమహ్ --
2. ر ముఫఖ్ఖమహ్ --
3. ر మురఖ్ఖఖహ్ --
4. ا ముఫఖ్ఖమహ్ --
5. ا మురఖ్ఖఖహ్ --
6. మొదట శ్రేణి తఫ్ఖీమ్ --
7. రెండవ శ్రేణి తఫ్ఖీమ్ --
8. మూడవ శ్రేణి తఫ్ఖీమ్ --
9. నాల్గవ శ్రేణి తఫ్ఖీమ్ --
10. శ్రేణి తఫ్ఖీమ్ --

ఉపాధ్యాయులకు గమనిక :
పైన తెలిపిన వాక్యాలను పారాయణం చేసి విద్యార్థులకు తఫ్ఖీమ్, తర్ఖీఖ్‌ల తర్ఫీదు ఇవ్వండి.

ఖుర్ఆన్‌లో విరామ చిహ్నాలు

విరామం తీసుకోవటాన్ని లేదా ఆగటాన్ని 'వఖ్ఫ్' అంటారు. అయోమయ నివారణకు, అర్థంలో మార్పు రాకుండా ఉండేందుకు, ఎక్కడ ఆగాలో ఎక్కడ ఆగకూడదో తెలిపే విరామ చిహ్నాలు ఖుర్ఆన్‌లో పేర్కొనబడ్డాయి. ఇవి చాలా ముఖ్యం. క్రింద కొన్ని గుర్తులు ఇవ్వబడ్డాయి. వాటి ప్రకారం ఎక్కడ ఆగాలి, మరెక్కడ ఆగకూడదు లాంటి విషయాలు తెలుపటం జరిగింది.

۝	ఆయత్ ముగింపు చిహ్నం. ఉదా : (114 : 1-2) قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلنَّاسِ ﴿١﴾ مَلِكِ ٱلنَّاسِ ﴿٢﴾
مـ	అర్థం మారకుండా ఉండటానికి తప్పనిసరిగా ఆగాల్సిన చోటు (వఖ్ఫ్ లాజిమ్). ఉదా : (6 : 36) ۞ إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ ٱلَّذِينَ يَسْمَعُونَ ۘ وَٱلْمَوْتَىٰ يَبْعَثُهُمُ ٱللَّهُ ثُمَّ إِلَيْهِ يُرْجَعُونَ
ج	అనుమతించిన విరామం (వఖ్ఫ్ జాయిజ్). ఉదా : (87 : 7) إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُ ۚ إِنَّهُۥ يَعْلَمُ ٱلْجَهْرَ وَمَا يَخْفَىٰ
صلى	(ص) లేదా (ز) ఆగే అనుమతి ఉంది కానీ కొనసాగడం ఉత్తమం. ఉదా : (83 : 14) كَلَّا ۖ بَلْ ۜ رَانَ عَلَىٰ قُلُوبِهِم مَّا كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ
قلى ق	కొనసాగే అనుమతి ఉంది కానీ ఆగటం ఉత్తమం. ఉదా : (64 : 11) مَآ أَصَابَ مِن مُّصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۗ وَمَن يُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ يَهْدِ قَلْبَهُۥ

لا	ఆగటం నిషిద్ధం ఉదా : (57 : 8)	وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ ۙ وَٱلرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ لِتُؤْمِنُوا۟ بِرَبِّكُمْ وَقَدْ أَخَذَ مِيثَٰقَكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ
س	శ్వాస తెగకుండా ఓ క్షణకాలం పాటు ఆగాలి. ఉదా : (75 : 27)	وَقِيلَ مَنْ ۜ رَاقٍ
∴ ∴	రెండు గుర్తుల్లో ఏదో ఒకదాని తరువాత ఆగవచ్చు. కాని రెండు గుర్తులున్న చోట కాదు. ఉదా : (2 : 2)	ذَٰلِكَ ٱلْكِتَٰبُ لَا رَيْبَ ۛ فِيهِ ۛ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ

ఏది ఏమయినా విరామం తీసుకోవాలంటే క్రింది నిబంధనల్ని పాటించాలి.

1. ప్రారంభ అచ్చులు: ఫత్‌హ, ధమ్మ కస్రహ్ గానీ, తన్వీన్‌తో వచ్చిన ధమ్మ, తన్వీన్‌తో వచ్చిన కస్‌రహ్‌లుగానీ పదం చివర్లో వచ్చినట్లయితే ఇవి తొలగించబడి, సుకూన్‌గా వ్యవహరించబడతాయి.

قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلْكَٰفِرُونَ (109 : 1) ఆగినప్పుడు الكافرونْ గా మారును.

وَإِنَّهُۥ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ (100 : 7) ఆగినప్పుడు لشهيدْ గా మారును.

2. తన్వీన్ బిల్ ఫత్‌హ (ـً) మద్ బిల్ అలిఫ్‌గా ఉచ్ఛరించబడును.

وَرَأَيْتَ ٱلنَّاسَ يَدْخُلُونَ فِى دِينِ ٱللَّهِ أَفْوَاجًا (110 : 2) ఆగినప్పుడు أفواجا గా మారును.

3. 'తా' మర్‌బూతహ్ (ة ، ـة)లో అన్ని అచ్చులు, తన్వీన్‌లు విడిచి 'తా' మర్‌బూతహ్‌ను 'హా'తో సుకూన్‌గా ఉచ్ఛరించబడును.

أُو۟لَٰٓئِكَ هُمْ خَيْرُ ٱلْبَرِيَّةِ (98 : 7) ఆగినప్పుడు البريهْ గా మారును.

ఉపాధ్యాయులకు గమనిక :
విద్యార్థులు విరామ సమయ చిహ్నాలను గుర్తించగా చుట్టాలి.

ముస్‌హఫ్‌లో మరికొన్ని గుర్తులున్నాయి.

(۩) ఖుర్‌ఆన్ పారాయణం సమయంలో సజ్దా చేయాల్సిన (సజ్దా తిలావత్) చిహ్నం.

ఉదా : (96 : 19) كَلَّا لَا تُطِعْهُ وَٱسْجُدْ وَٱقْتَرِب ۩

(۞) (జుజ్) భాగానికి ప్రారంభంలో, 1/2 జుజ్, 1/2 హిజ్బ్, 1/4 హిజ్బ్‌ను సూచించే గుర్తు.

ఉదా :

జుజ్ (12 : 53) ۞ وَمَآ أُبَرِّئُ نَفْسِيٓ

(18 : 75) ۞ قَالَ أَلَمْ أَقُل لَّكَ إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا

హిజ్బ్ (37 : 145) ۞ فَنَبَذْنَٰهُ بِٱلْعَرَآءِ وَهُوَ سَقِيمٌ

(26 : 111) ۞ قَالُوٓا۟ أَنُؤْمِنُ لَكَ وَٱتَّبَعَكَ ٱلْأَرْذَلُونَ

నిస్ఫ్ (17 : 50) ۞ قُلْ كُونُوا۟ حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا

(9 : 122) ۞ وَمَا كَانَ ٱلْمُؤْمِنُونَ لِيَنفِرُوا۟ كَآفَّةً

రుబు (34 : 46) ۞ قُلْ إِنَّمَآ أَعِظُكُم بِوَٰحِدَةٍ

(33 : 51) ۞ تُرْجِى مَن تَشَآءُ مِنْهُنَّ وَتُـْٔوِىٓ إِلَيْكَ مَن تَشَآءُ

అభ్యాసాలు - 8

1. సరైన విరామ గుర్తును ఎదురుగా వ్రాయండి

صلی		ఆయత్ చివర.
		వఖ్ఫ్ లాజిమ్
لا		వఖ్ఫ్ జాయిజ్
قلی		ఆగటానికి అనుమతి ఉంది కాని సాగటం ఉత్తమం.
∴ ∴		ముందుకు సాగేందుకు అనుమతి ఉంది, కాని ఆగటం ఉత్తమం.
م		రెంటిలో ఏదో ఒక గుర్తు వద్ద ఆగాలి, కాని రెండు చోట్లా ఆగకూడదు.
س		ఆగటం నిషిద్ధం
ج		శ్వాస తెగకుండా క్షణ కాలం ఆగాలి.

2. 'ఎ' లో ఉన్న దానిని 'బి' లో ఉన్న విరామ నిబంధనలతో ఎంపిక చేసుకోండి.

ఎ		బి
1. 'తా' మర్బూతహ్	( )	ఒత్తు తొలగించబడుతుంది.
2. తన్వీన్ బిల్ ఫత్‌హ	( )	'హా' సాకినహ్‌గా ఉచ్చరించబడుతుంది
3. పదానికి చివర్లో ఉన్న ఒత్తులు	( )	మద్ బిల్ అలిఫ్‌గా రూపాంతరం చెందుతుంది.

3. క్రింది ఆయతుల్లోని కొన్ని పదాలపైన లేదా ప్రక్కన కొన్ని గుర్తులున్నాయి. ఆ గుర్తులు దేన్ని సూచిస్తున్నాయి?

1- وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ ٱلْقُرْءَانُ لَا يَسْجُدُونَ ۩ ﴿٢١﴾ [84: 21]

....

2- إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُمْ جَنَّٰتٌ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ ۚ ذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْكَبِيرُ [85: 11]

....

3- كَلَّا ۖ بَل لَّا تُكْرِمُونَ ٱلْيَتِيمَ [89: 17]

....

4- ذَٰلِكَ ٱلْكِتَٰبُ لَا رَيْبَ ۛ فِيهِ ۛ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ [2 : 2]

....

5- ٱلَّذِينَ تَتَوَفَّىٰهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ طَيِّبِينَ ۙ يَقُولُونَ سَلَٰمٌ عَلَيْكُمُ ٱدْخُلُوا۟ ٱلْجَنَّةَ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ [16: 32]

....

6- ۞ أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِى ٱلْقُبُورِ [100: 9]

....

7- قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلنَّاسِ ﴿١﴾ مَلِكِ ٱلنَّاسِ [114: 1 - 2]

....

ఉపాధ్యాయులకు గమనిక :
విద్యార్థులు విరామ గుర్తులున్న స్థానాల్లో గుండ్రంగా చుట్టాలి.

సూరాల ప్రారంభంలో వచ్చే ముఖత్తఆత్ అక్షరాలు

ఖుర్ఆన్‌లో 29 సూరాలు ముఖత్తఆత్ అక్షరాలతో ప్రారంభమవుతాయి. వీటిని సూరహ్ ప్రారంభ అక్షరాలంటారు.

أ ل م ح ر س ص ط ع ق ك ه ي ن

ఆ సూరాల వివరాలు:

అల్ బఖరహ్, ఆలి ఇమ్రాన్, అల్ ఆరాఫ్, యూనుస్, హూద్, యూసుఫ్, అర్రాద్, ఇబ్రాహీమ్, అల్ హిజ్ర్, మర్యమ్, తాహా, అష్షుఅరా, అన్ నమ్ల్, అల్ ఖసస్, అల్ అన్‌కబూత్, అర్రూమ్, లుఖ్మాన్, అస్ సజ్‌దహ్, యాసీన్, స్వాద్, గాఫిర్, ఫుస్సిలత్, అష్షూరా, అజ్ జుఖ్రుఫ్, అద్ దుఖాన్, అల్ జాసియహ్, అల్ అహ్ఖాఫ్, ఖాఫ్, అల్ ఖలమ్.

క్రింది వాక్యంలో దిగువన పేర్కొన్న అక్షరాలన్నీ కూర్చి ఉన్నాయి.

صله سحيرا من قطعك

ص	ముస్‌హఫ్‌లో మూడుసార్లు పునరుక్తం చేయబడింది.
ل	పదమూడు సార్లు
ه	రెండు సార్లు
س	ఐదు సార్లు
ح	ఏడు సార్లు
ي	రెండు సార్లు
ر	ఆరు సార్లు
أ	పదమూడు సార్లు
م	పదిహేనడు సార్లు
ن	ఒకసారి
ق	రెండు సార్లు
ط	ఆరు సార్లు
ع	రెండు సార్లు
ك	ఒకసారి

'మద్' నిబంధనల ప్రకారం క్రింది అక్షరాలు 4 భాగాలుగా విభజించబడ్డాయి.

1. మద్ (దీర్ఘం) లేకుండా : (أ)

2. మద్ తబీయీ : రెండు హరకాత్‌లు, 5 అక్షరాల్లో – ఇవి ఈ పదంలో కూర్చబడివున్నాయి. (حي طهر)

3. మద్ లాజిమ్ : ఆరు హరకాత్‌లు, 7 అక్షరాల్లో (سنقص لكم)

4. మద్ లీన్ : 2 లేదా4 లేదా 6 హరకాత్‌లు, అయితే 6 హరకాత్‌లు వాంఛనీయం. ' (ع) ' అక్షరంలో.

ప్రారంభ అక్షరాల్లోని వివిధ మద్‌ల నిబంధనలు			
(أ)	حي طهر	سنقص لكم	(ع)
మద్ లేదు	మద్ తబీయీ రెండు వత్తులు	మద్ లాజిమ్ ఆరు హరకాత్‌లు	మద్ లీన్‌ను అనుసరించేది. రెండు, నాలుగు లేక ఆరు హరకాత్‌లు.

ఉదాహరణలు:

[31: 2-1]	الٓمٓ ﴿١﴾ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ ٱلْحَكِيمِ	الٓمٓ
[15: 1]	الٓر ۚ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ وَقُرْءَانٍ مُّبِينٍ	الٓر
[7: 2-1]	الٓمٓصٓ ﴿١﴾ كِتَٰبٌ أُنزِلَ إِلَيْكَ	الٓمٓصٓ
[13: 1]	الٓمٓر ۚ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ ۗ	الٓمٓر
[19: 2-1]	كٓهيعٓصٓ ﴿١﴾ ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُۥ زَكَرِيَّآ	كٓهيعٓصٓ
[20: 2-1]	طه ﴿١﴾ مَآ أَنزَلْنَا عَلَيْكَ ٱلْقُرْءَانَ لِتَشْقَىٰٓ	طه
[26: 2-1]	طسٓمٓ ﴿١﴾ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ ٱلْمُبِينِ	طسٓمٓ
[27: 1]	طسٓ ۚ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْقُرْءَانِ وَكِتَابٍ مُّبِينٍ	طسٓ
[36: 2-1]	يسٓ ﴿١﴾ وَٱلْقُرْءَانِ ٱلْحَكِيمِ	يسٓ
[38: 1]	صٓ ۚ وَٱلْقُرْءَانِ ذِى ٱلذِّكْرِ	صٓ
[41: 2-1]	حمٓ ﴿١﴾ تَنزِيلٌ مِّنَ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ	حمٓ
[50: 1]	قٓ ۚ وَٱلْقُرْءَانِ ٱلْمَجِيدِ	قٓ

అభ్యాసాలు - 9

1. సరిఅయిన సూరహ్ ప్రారంభ అక్షరాలతో ఖాళీలను నింపండి.

1. మద్ లేనిది ....

2. మద్ తబీయీ: రెండు హరకాత్‌లు, అయిదు అక్షరాల్లో. ఇవి ఈ పదాలలో కూడివున్నది

 ....

3. మద్ లాజిమ్ : ఆరు హరకాత్‌లు. ఏడు అక్షరాల్లో. ....

4. మద్ లీన్ : రెండు, నాలుగు లేదా ఆరు హరకాత్‌లు. అయితే ఆరు హరకాత్‌లు ఉత్తమం

 ఒక అక్షరంలో...

2. ప్రారంభ అక్షరాలకు మద్ నిబంధనలతో క్రింది పట్టికను పూరించండి.

సూరాల ప్రారంభ అక్షరాలకు సంబంధించిన మద్ నిబంధనలు			
(أ)	حي طهر	سنقص لكم	(ع)
....	....	....	....
....	....	....	....

జవాబులు :

అభ్యాసాలు - 1

1.

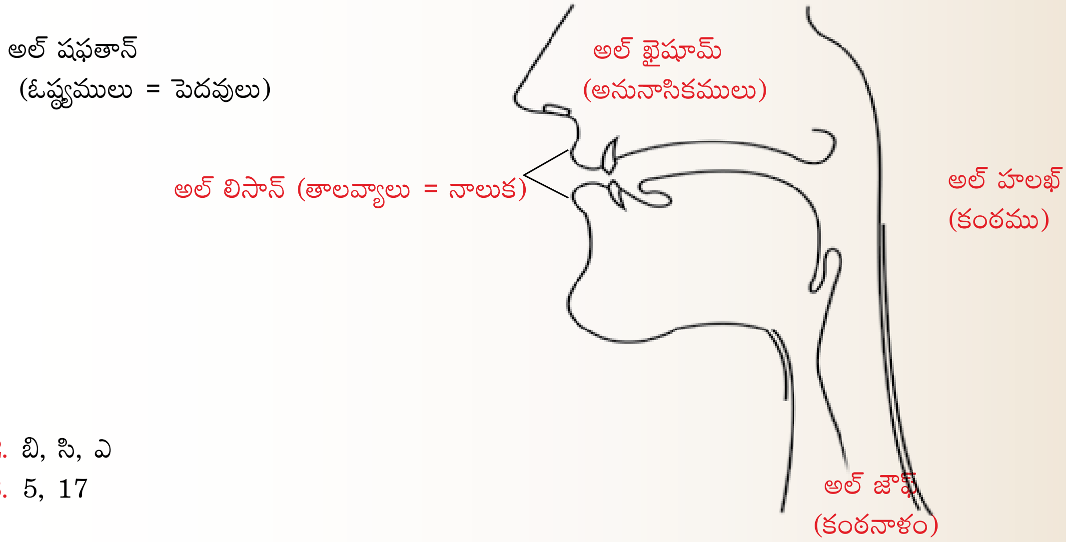

2. బి, సి, ఎ
3. 5, 17

అభ్యాసాలు - 2

1.

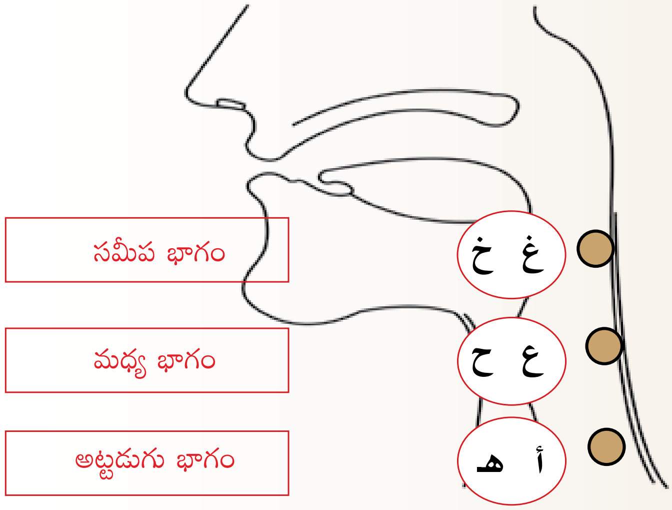

2. √, √, X , X , √, √

అభ్యాసాలు 3

1.

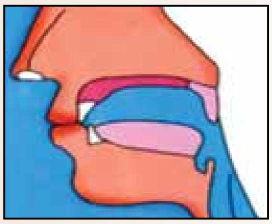

ب

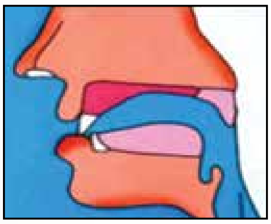

ف

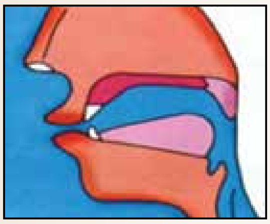

و

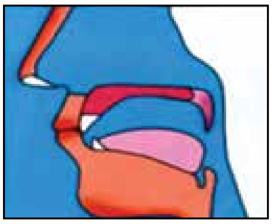

م

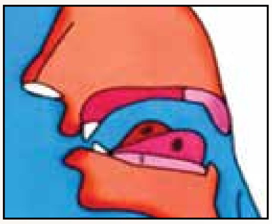

ا و ي

2. ఎ. ఎందుకంటే తౌహీద్ అక్షరాల్లోని ఏదీ పెదాల ద్వారా పలుకబడదు.
బి. కవితలోని పదాల అక్షరాల్లో ఏదీ పెదాల ద్వారా పలుకబడదు.

అభ్యాసాలు 4

1- X , √ , √ , X

2. అల్ ఖైషూమ్ →

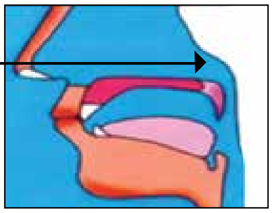

అభ్యాసాలు 5

1.

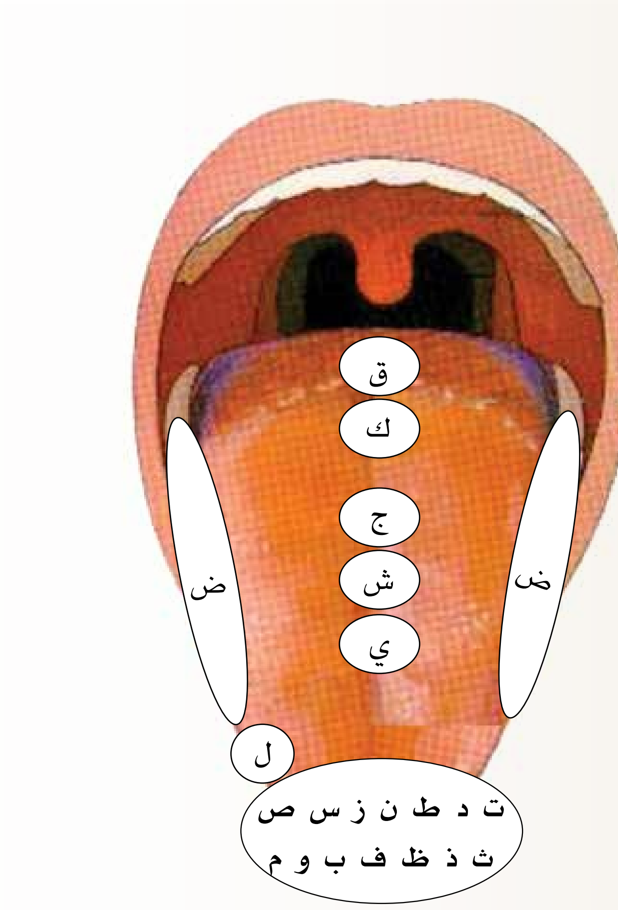

2. ఎందుకంటే ఈ కవితలోని పదంలోని అక్షరాలు నాలుక ద్వారా పలకబడవు.

3. ఆరెంజ్ (నారింజ రంగు) ج ش ي

   బ్రౌన్ (గోధుమ రంగు) ض ل

   పింక్ (గులాబి రంగు) ظ ث ذ

   బ్లూ (నీలి రంగు) ب م و ف

   గ్రీన్ (ఆకు పచ్చ) أ ه ع ح غ خ

అభ్యాసాలు 6

1. X , √ , X , √ , X , √

2.

الإستطالة దీర్ఘమైన	القلقلة కంపనం	التكرار పునరుక్తం	التفشي విస్తారమైన	الصفير ఈల	الإنحراف వాలి ఉండుట	اللين మృదువైన
ض	ب	ر	ش	س	ل	و

3. బి, ఎ, బి

4.

వ్యతిరేకతలేని లక్షణాలు		వ్యతిరేకత ఉన్న లక్షణాలు	
ఈల శబ్దం	الصفير	మృదువుగా	الرخاوة
పునరుక్తాలు	التكرار	మెల్లగా	الهمس
కంపనం	القلقلة	తెరచి	الإنفتاح
మృదువైన	اللين	క్లిష్ట	الإصمات

5.
- أ – అల్ జహ్ర్ అల్ ఇస్తిఫాల్
- ت – అల్ జహ్ర్ అల్ ఇస్తిఫాల్ అల్ ఇన్‌ఫితాహ్
- ذ – అర్రఖావహ్ అల్ ఇస్మాత్ అల్ ఇన్‌హిరాఫ్
- ر – అల్ జహ్ర్ అల్ ఇన్‌ఫితాహ్ అల్ ఇన్‌హిరాఫ్
- ظ – అర్రఖావహ్ అల్ ఇస్మాత్
- ع – అల్ జహ్ర్ అల్ ఇస్మాత్
- ن – అల్ జహ్ర్ అల్ ఇస్తిఫాల్ అల్ గున్నహ్
- هـ – అర్రఖావహ్ అల్ ఇన్‌ఫితాహ్
- ي – అల్ జహ్ర్ అల్ ఇస్తిఫాల్ అల్ ఇస్మాత్

అభ్యాసాలు - 7

1. 1. خص ضغط قظ

2. (ت ، ع ، ف)

3. (ل ، ر ، ا)

2. 1. **తఫ్ఖీమ్ :** నాలుకను నోటి పైకప్పు వరకు ఎత్తి అక్షరాన్ని తఫ్ఖీమ్ లక్షణాన్ని ఇచ్చి పలకడం.

2. **తర్ఖీఖ్ :** నాలుకను నోటి పైకప్పు నుంచి క్రిందికి దించి అక్షరాన్ని తర్ఖీఖ్ లక్షణాన్ని ఇచ్చి పలకడం.

3. خص ضغط قظ

4. اللّٰہ

5. తఫ్ఖీమ్ అక్షరం, తర్ఖీఖ్ అక్షరం

6. ఫత్హ, దమ్మ, కస్రహ్

3. తఫ్ఖీమ్, తర్ఖీఖ్, తఫ్ఖీమ్, తఫ్ఖీమ్ తఫ్ఖీమ్, తర్ఖీఖ్, తఫ్ఖీమ్, తర్ఖీఖ్

4.

1. عباد اللّٰه
2. يشرب
3. بالنذر
4. يخافون
5. كان
6. يخافون
7. الطعام
8. يفجرونها،شره
9. يطعمون
10. مستطيرا

అభ్యాసాలు - 8

1.

صلى	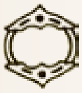	ఆయత్ చివర. మీరు ఇక్కడ ఆగవచ్చు.
	مـ	వఖ్ఫ్ లాజిమ్
لا	ج	వఖ్ఫ్ జాయిజ్
قلى	صلى	ఆగే అనుమతి ఉంది కానీ, కొనసాగించడం ఉత్తమం.
⁂ ⁂	قلى	కొనసాగవచ్చు కానీ, ఆగటం అభిలషణీయం.
مـ	⁂ ⁂	రెంటిలో ఏదో ఒక గుర్తు వద్ద ఆగాలి, కాని రెండు చోట్లా ఆగకూడదు.
س	لا	ఆగటం నిషిద్ధం.
ج	س	శ్వాసను తెగ్గొట్టకుండా కొంచెం సేపు ఆగాలి.

2. 3, 1, 2

3. 1. సజ్దా చేయవలసిన స్థానం. 2. వఖ్ఫ్ జాయిజ్ 3. కొనసాగే అనుమతి ఉంది కాని, ఆగటం అభిలషణీయం. 4. ఏదో ఒక గుర్తు ఉన్న చోట ఆగాలి కాని రెండు గుర్తులున్న చోట ఆగరాదు. 5. ఆగటం నిషిద్ధం. 6. జుజ్ ప్రారంభ చిహ్నం. 7. ఆయత్ ముగింపును తెలిపే చిహ్నం.

అభ్యాసాలు - 9

1.

1. أ
2. حي طهر
3. سنقص لكم
4. ع

2.

(أ)	حي طهر	سنقص لكم	(ع)
మద్ కాదు	మద్ తబీయీ	మద్ లాజిమ్ 6 హరకాత్‌లు	మద్ లీన్ అనుసరిస్తుంది. 2, 4 లేదా 6 హరకాత్‌లు

MORE OTHERS

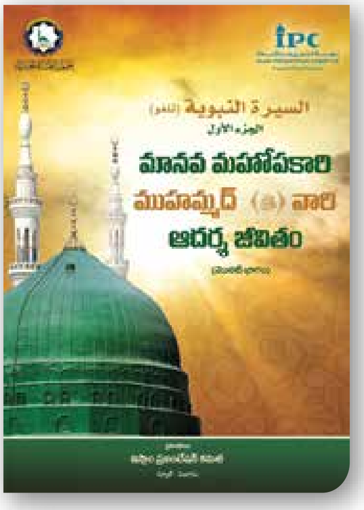

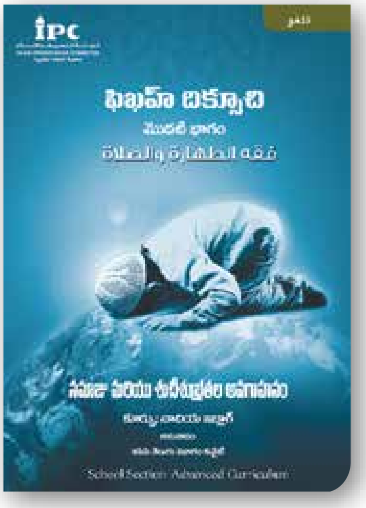

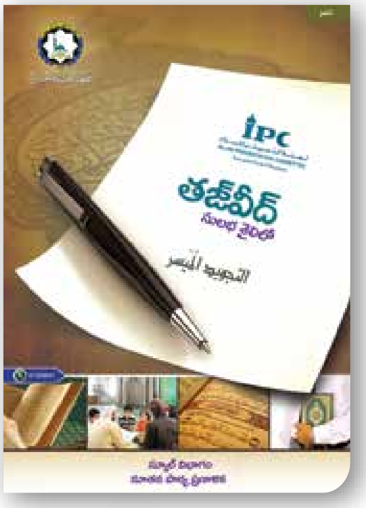

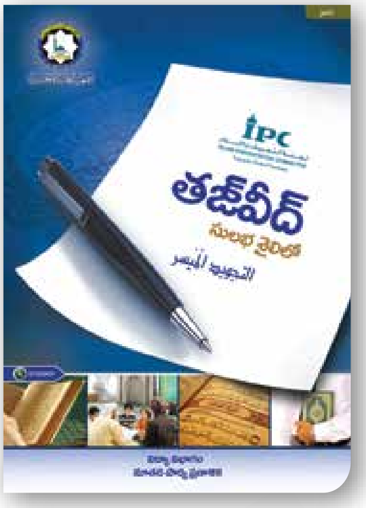

IPB Islam Presentation Bookshop مكتبة
دار التعريف بالإسلام

مكتبة وقفية ريعها لجمعية النجاة الخيرية

+965 24713873 +965 97551007
ipbbookshop ipbbookshop
ipbbookshop@gmail.com